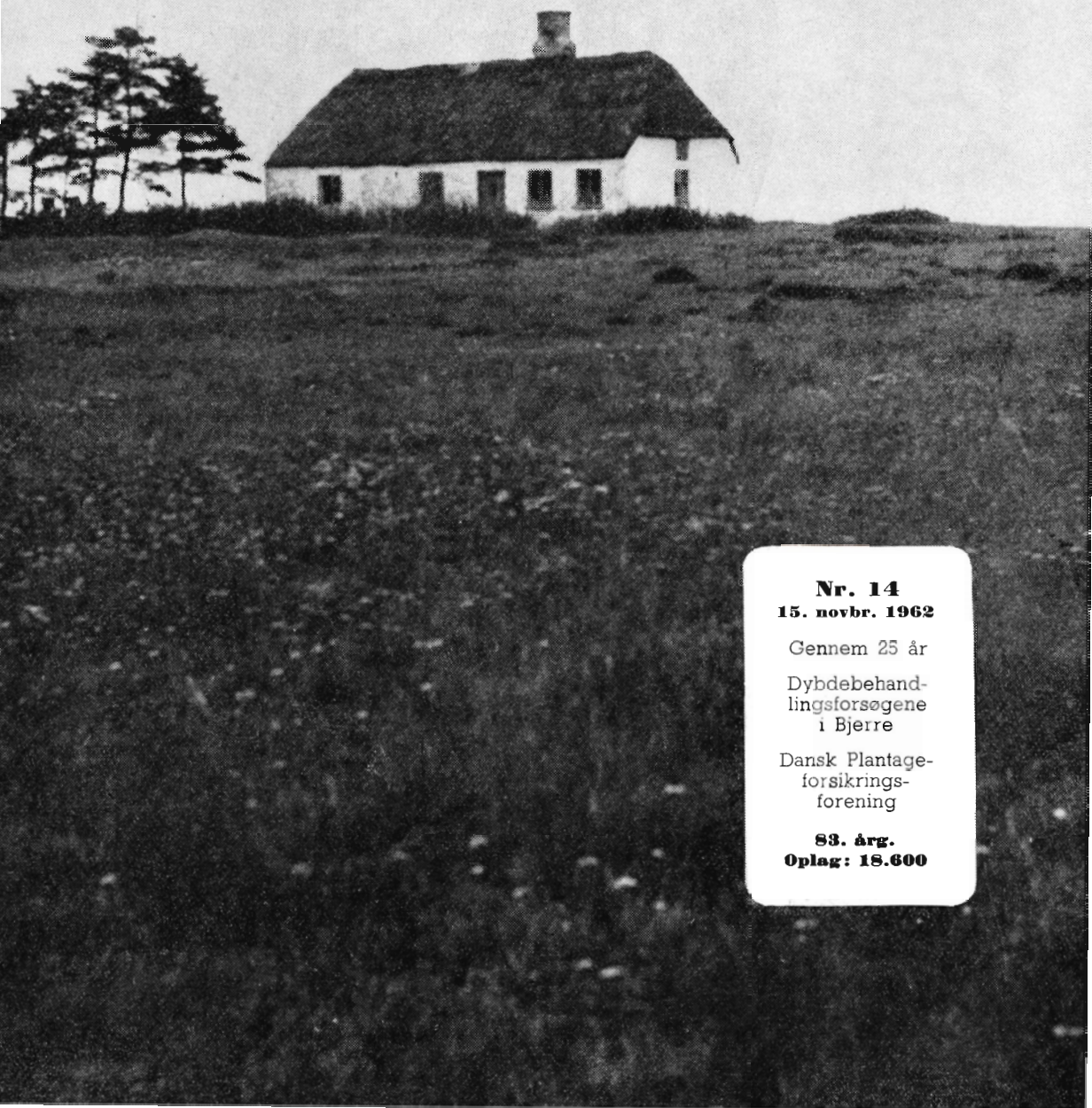

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

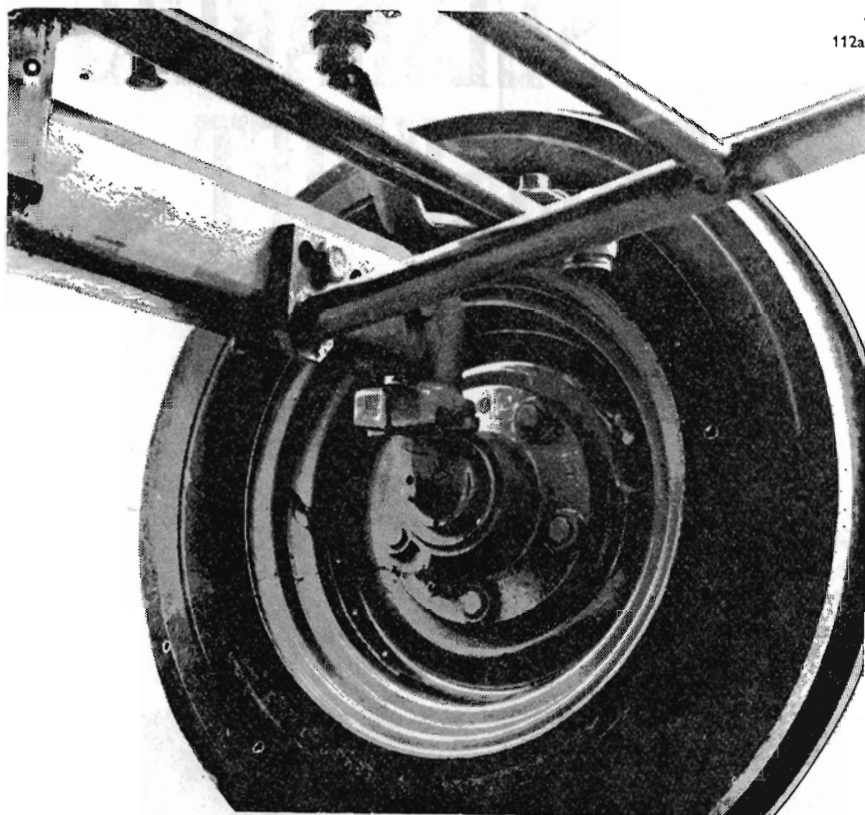

Nr. 14
15. novbr. 1962

Gennem 25 år
Dybdebehand-
lingsforsøgene
i Bjerre

Dansk Plantage-
forsikrings-
forening

83. årg.
Oplag: 18.600

Ny Nuffield fordel: Det triangel-forstærkede fortøj

Den ny Nuffield har mange fordele. Een af dem er det triangel-forstærkede forøj, der gør Nuffield endnu mere robust. Det er traktoren, der tåler virkelig hårdt brug. Leveres i 2 udgaver Den handy 3-cyl. Nuffield 342 med 42 HK (SAE) og den store Nuffield 460 med 4-cyl. og 60 HK (SAE). Passende egenvægt og fin vægtfordeling gør Nuffield uovertruffen.

NUFFIELD

Danmarks eneste specialfirma for kædesave præsenterer:

NYTT DOLMAR-CX

De tjener mere med en **DOLMAR-CX** markeds hurtigste og stærkeste een-mands kædesav.

PRIS, KVALITET OG SERVICE, alt taler for DOLMAR.

En DOLMAR-CX, komplet med sværd og kæde koster kun kr. 1950,00.

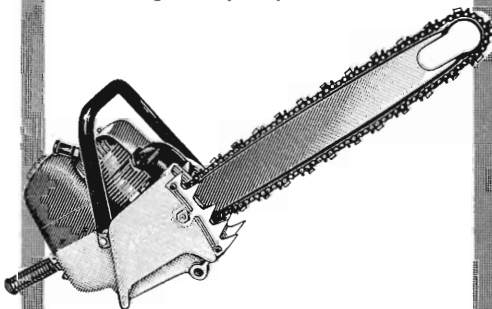
Da salget sker direkte fra importør, kan De hos os også købe reservedele til nettopriser.

Motorsaven leveres på alm. 12 måneders konto eller på vor special-konto „6+6“, hvor De kun betaler i skovfældningssæsonen fra oktober til marts i 2 år.

Vor service er uden sidestykke, og garanterer Dem imod kostbare tidstab. Ved eftersyn og reparationer får De gratis tilsendt erstatnings-sav under hele perioden.

En gang DOLMAR - altid DOLMAR

- Højeste skærehastighed (140 cm²/sek.)
- 8 HK benzinmotor med membrankaburator.
- Automatisk smøring.
- Velafbalanceret med flad form.
- Vibrations- og lydsvag.
- Afprøvet med kæde og sværd.
- 12 mdr. garanti på nye save.
- 3 mdr. garanti på reparationer.

- Gratis på prøve i 3 dage.
- Brugte save tages i bytte.
- Fordelagtige kontosystemer.
- Reservedele til nettopriser.
- Erstatningssav under reparation.
- Fuld tilfredshed - eller pengene tilbage.

Ring og aftal demonstration eller skriv efter yderligere oplysninger.

SCANDIA-TECHNIQUE — BANGSBO PLADS 53 — VANLØSE TLF. (01) 74 6100

.....marken skal mejes ...
men med broderesaks?

Den moderne landmand ved naturligvis, hvorledes han sikkert og hurtigt får høsten i hus — først og fremmest med hjælp af moderne specialmaskiner. for det betaler sig!

Også når det gælder olie til dieselmotoren, er det af afgørende betydning at vælge det rigtige. De moderne motorer belastes så længe og intensivt, at kun specialolien kan sikre motoren lang levetid. De skal som alle erfarne brugere af dieselmotorer vælge Shell Rotella Oil, den holder motoren ren og reducerer sliddet på de vitale dele til et minimum. Omkostningerne til motorolie er små i forhold til de samlede driftsudgifter, og anvendelsen af den rigtige olie betaler sig gennem lavere vedligeholdelsesudgifter.

Shell-smurt er vel-smurt

Shell Rotella Oil
specielt udviklet til smøring af moderne dieselmotorer

Petersen & Pedersen

Alt i
elektricitet

VIBORG

Telf. 195 og 1338

Skovtjære 0.433.

Mod vildt- og museskader

Musetjære. Kun mod mus.

Mere effektiv end 0.433.

Arbinol. Spangol V.
(vildtbid.)

Stødbrinol.

Mod rodfordærver.

Specielt monterede sprøjter.

Brochurer: »10 år«

Sprøjten og sprøjte teknik

Sprøjtningsresultater 1953/54

DIANA SKOVTJÆRE

Orehoved, Telf. 96* og 119

Brostrøm^s Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle planter for
HAVE, MARK og SKOV
Hårdføre og veldrevne arter
for ethvert formål

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands
Kulkompagni

Nørresundby
Telf. 4227 . 4228

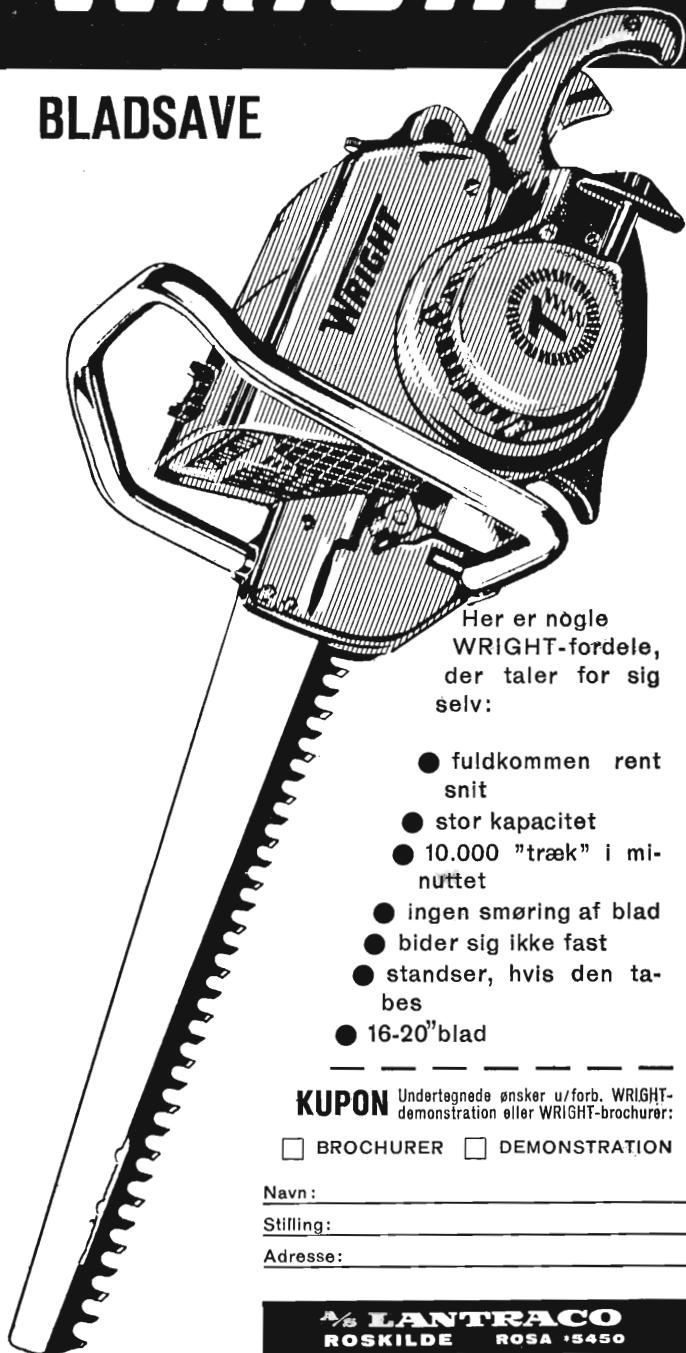
Fabrik: Kaas
Telf. Kaas 11

NATURLIGVIS
skal det være ...

WRIGHT

BLADSAVE

Her er nogle
WRIGHT-fordele,
der taler for sig
selv:

- fuldkommen rent
snit
- stor kapacitet
- 10.000 "træk" i mi-
nuttet
- ingen smøring af blad
- bider sig ikke fast
- standser, hvis den ta-
bes
- 16-20"blad

KUPON Undertegnede ønsker u/forb. WRIGHT-
demonstration eller WRIGHT-brochurer:

BROCHURER DEMONSTRATION

Navn: _____

Stilling: _____

Adresse: _____

LANTRACO
ROSKILDE ROSA 5450

Løve Garn

Aktieselskabet Holger Petersen

Købmagergade København K

Skovarbejderskolens kursus 1962-63

- 2. 3. januar til 30. januar 1963 Alm. Skovarbejderkursus.
- 3. 6. februar til 2. marts 1963 Alm. skovarbejderkursus.
- 4. 6. marts til 30. marts 1963 Alm. skovarbejderkursus.

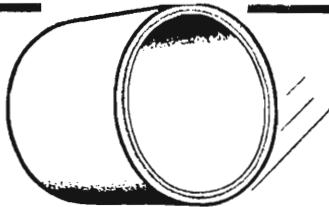
Ansøgerne kommer på kursus i den rækkefølge, ansøgningerne indgår. Kursus nr. 2, 3 og 4 indbefatter også motorsave. Nr. 3 og 4 kan søges af forstuderende og skovfogedelever, der betaler en kursusafgift på kr. 50,00 pr. uge. Hele afgiften betales ved ankomsten. Pladsreservering skal efterfølges af ansøgningsskema inden 4 dage. Ansøgningsskema og evt. yderligere oplysninger ved henvendelse til skovarbejderskolen, Kagerup st. tlf. Helsingø 615.

Husk skovarbejderskolens bøger:

- Håndredskaber til skovarbejde v. G. Bergsten og I. Nissen 4,00 kr.
- Arbejdstekniske råd og vink v. G. Bergsten, 2. udgave.. 3,00 kr.
- Motorsavens brug og vedligeholdelse v. I. J. Nissen, 3. udg. 2,00 kr.
- Regnskabsbog for motorsave 1,50 kr.

Ved forudindbetaling på giro 72403 sendes bøgerne portofrit.

Iver J. Nissen

**BETONRØR
BETONFLISER
BETONKANTSTEN**

VESTJYSK TRÆLASTHANDEL

VARDE BETONVAREFABRIK

HÅKON KUNØE — AAGE PEDERSEN — TLF. VARDE (052) *2 15 99

HØJSLEV TEGLVÆRKER ^{2/3}

Drænrør i alle størrelser

Omgående levering i prima kvaliteter

Højslev Teglværk

Branden Teglværk

Nymølle Teglværk

Røde drænrør

indtil 16" diameter

A/S Hvorslev Teglværk

pr. Ulstrup - Tlf. 67 Ulstrup

**Viborg Byes og Omegns
Sparekasse**

Telefon 1400 (4 lin.)

Sct. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9—15

Lørdag: Kl. 9—12

Aftenekspedition:

Fredag: Kl. 18,30—20

Filialer:

Karup

Flyvestation Karup

Mammen

Løgstrup

Aarhus Privatbank

Aarhus

Stiftet 1871

København

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 14

15. novbr. 1962

83. årg.

udgår 16 gange årligt og sendes til selskabets medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg. Annoncepris 60 øre pr. mm. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 5 kr. eller en gang for alle mindst 100 kr. Redaktør: H a r. S k o d s h ø j. Redaktionsudvalg: Afdelingschef, skovrider B. Steenstrup (formand), overingeniør N. Venov og distriktsbestyrer J. Alsted. Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.

Indhold: Gennem 25 år. — Dybdebehandlingsforsøgene i Bjerre. — Det gensidige Forsikringsselskab Dansk Plantageforsikringsforening. — Nye plantagearealer. — I få ord.

Forsiden: Yderst mod vest i Simmelkjær sogn lå i sin tid det gamle fattighus, som naturligvis forlængst er ude af brug. Imellem heden og huset skimtes »æ kalgorsdig«. — Det blev af de gamle fortalt, at fattighuset var placeret så tæt op mod Ørre sogn, fordi taterne havde deres danseplads i Ørre sogn som nærmeste nabo til fattighuset. Det naboskab gjorde, at de fattige så længe som muligt søgte at undgå fattighuset.

Gennem 25 år

Den 16. decbr. 1937 nedsattes komiteen for oprettelsen af »Hedeopdyrkernes Mindepark«.

*Og nu i dag jeg ser langs vejen rundt
en rad af bautastene, rejst for dem,
som uden krav i livslang dont
stiltfærdigt gik den lige vej,
skønt kampen var dem vis, men sejren ej!
De skrælled af den mørke hedeskjold,
så sandets brune al blev givet sol i vold.
De graved grøft, de planted træ,
så nyskabt muld gav nye fold,
og hegn gav ly, og hjem fik læ.
Det er de stille mænd i daners flok,
som skabte sædejord, så vi fik nok.
En skare stærke, sejge danske mænd
fra Jyllands søndre led og fra nørre,
som uden prangen gjorde Danmark større.*

(Fra prof. P. Skautrups hyldest til hedebonden ved Kongenshus Mindeparks indvielse).

Kongenshus Mindepark for Hedens Opdyrkere kan den 16. december i år markere en mindedag, idet det da er 25 år siden, der nedsattes en komite fælles for Hedebruget og Det danske Hedeselskab for oprettelse af en »Hedeopdyrkernes Mindepark«.

Komiteen kom til at bestå af folketingsmand *Laust Nørskov*, kontorbestyrer *B. Bertelsen* og dav. afdelingsleder *N. Basse* for Hedebruget og hofjægermester *Chr. Lüttichau* og direktør *Chr. E. Flensborg* for Hedeselskabet. Direktør Flensborg blev valgt som formand og redaktør *H. Skodshøj* tiltrådte udvalget som sekretær.

Forud for dette møde var der gået en række forhandlinger, som havde strakt sig over flere år.

I Hedebrugets forretningsudvalg havde Hedebrugets daværende konsulent *B. Bertelsen* allerede i 1932 udkastet den tanke, at det var på tide, at man interesserede sig for at skabe et minde for den jævne hedeopdyrker, men først ved overretssagfører *Zeuthens* død og rejningen af mindestenen for ham ved vejkrydset ved Frederiks kirke kom der påny diskussion igang, og da medlemmer af Hedebruget ved dommer *V. Esmanns* død i 1933 også ønskede, at der rejstes denne af hedesagen højt fortjente mand et mindesmærke, blev sagen om en mindepark endelig taget op til realitetsbehandling i Hedebrugets bestyrelse. I juni måned 1934 skitserede *Laust Nørskov* på Hedebrugets årsmøde et af kontorbestyrer *B. Bertelsen* udarbejdet forslag til en »Hedeopdyrkeres Mindepark«, og årsmødet gik med begejstring ind for tanken.

Forslaget gik ud på at indkøbe et hedeareal af passende størrelse for her at rejse mindestene for hedeboender, man ønskede at hædre. Parken skulle udformes som et Jyllandskort, hvor mindestenene skulle rejses på de steder, hvor hedeboenderne havde haft deres gerning. I tilslutning hertil mente planens ophavsmand, at der burde oprettes et moderne hedebrug og henflyttes et gammelt brug til parkens område.

Hedebrugets forretningsudvalg fik bemyndigelse til at arbejde videre med sagen, og i den kommende tid blev der givet tilslutning fra en lang række af lokalforeningerne og *Laust Nørskov* omtalte tanken i et radioforedrag i december 1934. Forskellige arealer blev bragt i forslag, bl. a. Trolddal i Grove sogn ved Engesvang og Ludvig Schrøders plantage ved Sevel, og der blev givet løfte om ret betydelige bidrag til løsning af opgaven. Det blev dog snart klart, at en sådan mindepark ikke kunne løses af Hedebruget alene, hvorfor der søgtes samarbejde med Hedeselskabet og videre ud til fonds og organisationer i tilknytning til landbruget.

Efter komiteens dannelse i december 1937 kom der så endelig organiseret arbejde i gang. Der opnåedes tilladelse til en landsomfattende indsamling, og et opråb udsendtes med anbefaling fra næsten alle betydende kredse i landet, således at bidragene begyndte at strømme ind. I 1939 var der således sikret en foreløbig kapital på ca. 75.000 kr.

Igen kom der nye forslag om placering af mindeparken, bl. a. fra Gjærn Bakker, fra Brande og et forslag fra Herning om placering ved Hedeselskabets historiske høje, Hjortsballehøjene. Det sidste forslag var ledsaget af tilbud om et meget stort pengebidrag, *hvis* mindeparken blev placeret ved Hjortsballehøje. Der var dog ingen af de foreslåede arealer, der umiddelbart syntes egnede.

Kontorbestyrer B. Bertelsen.

Et par gange havde Kongenshus-arealerne været nævnet, men her gjorde økonomiske betæneligheder sig gældende, idet købsprisen for det 2300 tdr. ld. store hedeareal lå omkring $\frac{1}{4}$ mill. kroner.

Så skete det imidlertid — efter krigsudbruddet og besættelsen af Danmark — at ejeren af Kongenshus-arealerne, grosserer *Charles Petersen*, København, døde, og direktøren for A/S Jydsk Landvinding, dav. afdelingsleder ved Hedeselskabet *Niels Basse*, fik held til at sikre området for A/S Jydsk Landvinding for en rimelig pris. I et brev af 1. april 1942 til komiteen kunne han derefter med tilslutning fra Jydsk Landvindings formand, dr. *Hasselbalch* tilbyde, at komiteen kunne overtage, hvad man måtte ønske af Kongenshus-arealerne til oprettelse af en mindepark og til den samme pris som Jydsk Landvinding havde betalt, d. v. s. ca. 200.000 kr. for 2207 tdr. ld. Af tilbudet ses det, at der gives komiteen alle muligheder for at løse opgaven — der her pludselig løftes op i et meget højt plan — idet sælgerne tilbyder arealerne, dels til mindepark, men også således at *Hedeselskabet* kan overtage, hvad det måtte ønske til anlæg af en plantage og et større landbrug, og *Hedebruget* kan overtage, hvad dette selskab måtte ønske til oprettelse af et moderne nybyggerhjem, — de to sidste tilbud med den klausul, at det eventuelt skulle eller kunne tilbydes mindeparken.

Komiteen tog med tak mod tilbudet, men forbeholdt sig en frist til at overveje og muliggøre købet i. Der førtes forhandlinger med

staten om tilskud og hjælp, og da staten gav tilsagn om 100.000 kr. og 50 %, eller indtil 50.000 kr., mere af, hvad indsamlingen ellers måtte give, dog mod fredning af mindst 1200—1300 tdr. ld. hede, gik forhandlingerne i orden. Statens 50 % forhøjelse af indsamlede bidrag var betinget af, at der ikke på anden måde måtte ydes erstatning for fredningen.

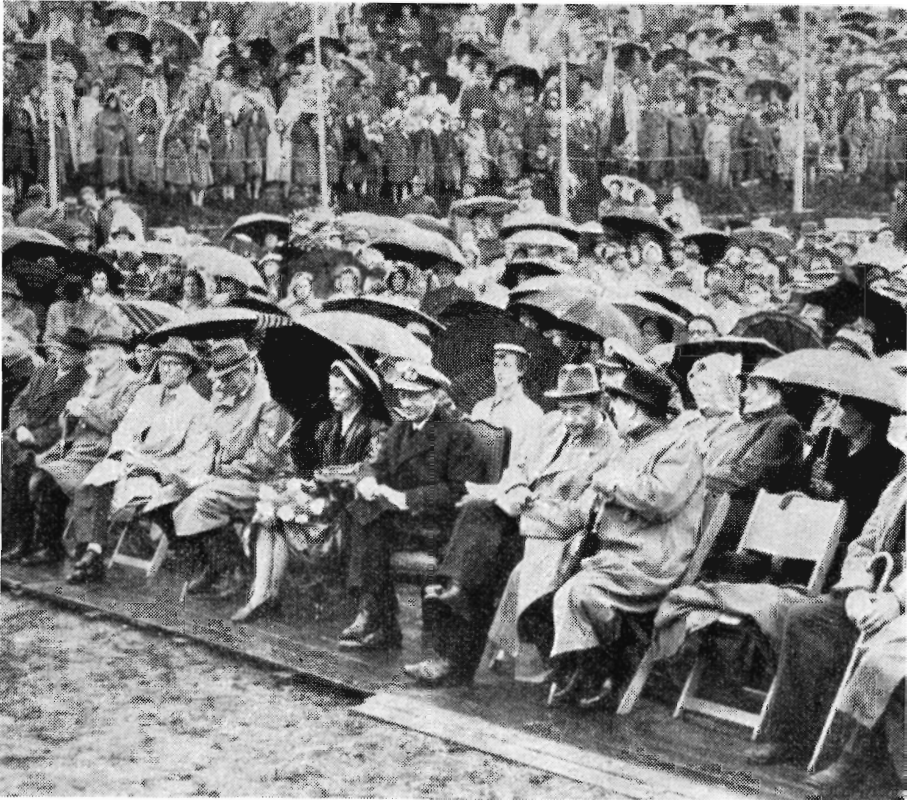
For at købet kunne gennemføres og statens tilskud komme til udbetaling forelagdes udkast til vedtægter for en selvejende institution »Kongenshus, Mindepark for Hedens Opdyrkere« for Hedebrugets og Hedeselskabets bestyrelser, og efter at vedtægterne også var godkendt af statsministeriet, oprettedes institutionen den 7. oktober 1942. Bestyrelsen kom til at bestå af direktør *Flensborg* og hofjægermester *Chr. Lüttichau* for Hedeselskabet og *Laust Nørskov* og afdelingsleder *Niels Basse* for Hedebruget. Departementschef *Andreas Møller* indtrådte som repræsentant for statsministeriet. Direktør *Flensborg* valgtes til formand og redaktør *H. Skodshøj* fortsatte som sekretær for mindeparken.

Arbejdet med, hvorledes mindeparken skulle udformes toges omgående op, og bl. a. indleddedes straks forhandlinger med Naturfredningsrådet ved professor *Mentz* og Naturfredningsforeningen for at få fredningen bragt i orden. At dette sidste var indledt viste sig omgående at være meget heldigt, idet tyskerne en tid omgikkes med planer om at oprette militære skydebaner på områderne, men opgav dette, da det officielt fra dansk side blev tilkendegivet besættelsesmagten, at det ville virke meget uheldigt overfor den danske befolkning at man ville ødelægge et naturfredet område. Kongenshusarealerne slap med, at et område omkring Rabesdal, ca. 150 ha, blev indrettet som en camouflagede flyveplads med falske bygninger og falske startbaner.

Først efter maj 1945 kunne man gå i gang med det endelige arbejde for skabelsen af mindeparken. Ved direktørskiftet i Hedeselskabet i 1943 var direktør *Flensborg* som formand afløst af direktør *Niels Basse* og Hedebrugets næstformand *I. Cramer* blevet nyt medlem af bestyrelsen. Senere er departementschef *Andreas Møller* afløst af departementschef *Elkjær Larsen* og *I. Cramer* afløst af rentier *A. Clemmensen*, Ilskov. Under direktør *Basses* ledelse og med dennes aldrig svigtende initiativ førtes derefter løsningen af opgaverne frem til det smukke resultat, der i dag først og fremmest står som hans indsats.

Havearkitekt, professor *C. Th. Sørensen* udarbejdede forskellige planer for mindeparkens indretning, bl. a. også med et areal afsat langs landevejen til oprettelse af et landbrug og et stort fællesminde på et af hedens højdepunkter, således at det kunne ses videnom.

Langvarige forhandlinger førtes, inden disse planer blev henlagt, og i stedet samledes man om de planer, der har ført til det resultat, som mindeparken udviser i dag. Ca. 1000 ha er der fuld fredning for og 63 ha i den midterste del langs skellet mod øst er

Paraplyerne fortæller om regnvejret onsdag den 10. juni 1953, da mindeparken indviedes. Den forreste række omkring kongeparret er fra højre: Statsminister Erik Eriksen og direktør Niels Basse og på den anden side kongeparret følger kammerherre Lüttichau, departementschef Andr. Møller, Laust Nørskov, J. Kramer og stiftamtmand Egede Larsen.

tilplantet og midt gennem arealet snor sig en ca. 10 km lang grusbelagt landevej ud og ind gennem slugterne, således at den byder de besøgende noget usædvanligt smukt med lyng til næsten alle sider. Vejens udformning har botaniker *N. C. Nielsen* æren for.

I Herredsdalen fik arkitekt *H. G. Skovgaard* overladt at udforme planerne for placering af herredssten og sognesten, og det blev ham, der kom til at tegne de mange smukke detaljer for udsmykningen, både for de enkelte stens og for mødepladsens vedkommende, medens stenhuggerfirmaet *Kaj W. Nielsen*, Viborg, overdroges det meget store stenhuggerarbejde.

Rundt i Jylland blev oprettet lokalkomiteer, der skulle indsamle forslag til hædning af hedeopdyrkningens pionerer, og det lykkedes medlemmerne af lokal-udvalgene ved et omhyggeligt og dygtigt arbejde at finde frem til et meget stort tal af de mennesker, der har præget opdyrkingen gennem det sidste århundrede, således at man allerede i 1952 kunne gå igang med indhugningen. I starten blev der hædret ca. 900 personer — nu er dette tal nået op på 1270, og endnu kommer der årligt ca. 20—30 nye navne til, men det må forudses, at det snart vil blive sjældent, at der kan tilføjes nye navne, hedeopdyrkningens tid er forbi, og det er ikke traktorpløjerne, der kan vente at blive hædret i mindeparken.

Et udvalg bestående af *Hugo Mathiessen*, rigsarkivar *Svend Aakjær* og professor *Skautrup* foreslog eller »sagde god« for de vers eller sentenser, der blev indhugget på herredsstenene.

Hovedbygningen på »Kongenshus«, der blev opført i 1912 af Hans Dall, da han dengang indrettede »Renparken«, er siden købet undergået mange ændringer og udvidelser. Oprindeligt tænkte man sig, at det nærmest skulle have karakter af et »skovløbersted« med bopæl for en opsynsmand, hvor man kunne få kaffe og mindre måltider, men tiden har vist, at der krævedes noget helt andet. Bygningerne er gentagne gange lavet om og nyindrettet med moderne restaurationskøkken, hotelværelser, sal o. s. v., så »Hotel Kongenshus« i dag kan svare til næsten et hvilket som helst krav fra besøgendes side. Den største omlavning og udvidelse med sal finansieredes ved hjælp af et Marshall-lån for 5 år siden, samtidig med at hotellet opnåede spiritusbevilling. I den store sal er i de sidste år opstillet en enestående samling billeder af hedeopdyrkere, der på fortrinlig og anskuelig måde fortæller om udviklingen i hedeegnene.

Hotellet drives nu på god måde af direktør *Wald. Jørgensen*, der blev forpagter i 1957.

Den officielle åbning af Kongenshus, Mindepark for Hedens Opdyrkere, fandt sted den 10. juni 1953 i overværelse af kongeparret og en meget stor skare mennesker, der var strømmet til fra alle egne af Jylland. Siden har mindeparken hvert år været besøgt gennemsnitlig af omkring 60.000 mennesker, og næsten hver dag kommer der mennesker, der stilfærdigt på en af mindestenene lægger nogle blomster, plukket derhjemme på hedegården i hyldest til de forældre eller bedsteforældre, der havde skabt et hjem i kamp med lyngen.

De ideer og tanker, der blev udkastet i 30-erne om, at tiden var inde til at frede et større hedeareal og her skabe noget, der kunne fortælle fremtidens Danmark om, hvordan det engang havde været, hvordan hedebønderne havde kæmpet med og sejret over lyng og

sandjord, disse tanker er nu realiseret, og det kan i dag siges, at de millionbeløb, der efterhånden er sat ind, er sat rigtigt ind. Der er her skabt noget enestående og uforgængeligt for al fremtid — til ære for den jævne hedebonde. Det er ikke helt i overensstemmelse med de planer og forslag, som kontorbestyrer Bertelsen i sin tid skitserede, men det er bl. a. takket være direktør Basses forudseenhed og initiativ blevet noget langt, langt større, som også han var tilfreds med og glad for, således som han så det udformet inden han døde i 1955.

H. S.

Dybdebehandlingsforsøgene i Bjerre

På et areal i Bjerre ved Udbyneder i den nordvestlige del af Randers amt blev der i 1956 anlagt et dybdebehandlingsforsøg. Samtidig blev der anlagt nogle små orienterende forsøg, der havde til formål at undersøge kulturplanternes reaktion over for jord med forskelligt muldindhold, samt en lille forsøgsserie over vandfaktorens indflydelse på plantevæksten. I 1960 blev der udsendt en meddelelse over de foreløbige resultater.

Jorden består af en postglacial marin aflejring med en profil, der foroven består af et 25 cm tykt muldlag på et underlag af lagdelt, men næsten rent sand. Dette sandlag består øverst af et ca. 10 cm tykt lag grovsand, derunder et ca. 10 cm tykt lag marmoreret finsand, der uden skarp grænse går over i lyst strandsand. Fig. 1.

Arealet er kunstigt afvandet, og grundvandspejlet ligger i de tørreste somre højst 135 cm under terrænet og under normale nedbørsforhold i omkring 110 cm.

Arealet er altså af dårlig bonitet, men denne jordbundstype er ikke sjælden på lave arealer langs kysten. Det mere specielle ved forsøgsarealet er det relativt højtliggende grundvandspejl i vækstperioden.

De vigtigste af jordens kemiske og fysiske egenskaber vil fremgå af følgende:

Fig. 1. Jordbundsprofil.

Mekaniske analyser							Kemiske analyser					
Fraktioner i % af tørstof							Reaktions- og gødnings- tal 1956					
Dybde i cm	Rodudvikling	Grus og sten	Grov sand	Fin- sand	Mel- sand + gr. ler	Ler	Glø- de tab	Rt	Ft	TK	TCu	TMg
		over 0,2	2,0— 0,2	0,2— 0,002	0,02— 0,002	under 0,002						
0	Rodudvikling	1,3	61,4	24,4	3,7	5,1	4,1	6,5	6,3	9,1	18,3	5,6
23		3,7	72,7	19,1	2,1	2,1	0,3	6,3				
35		0,0	7,5	89,1	1,1	2,0	0,3	4,5				
45		0,0	37,3	58,2	1,2	3,0	0,3	4,5				
58		0,0	64,4	32,0	1,4	2,0	0,2	4,5				
100												

Fig. 2. Rodudvikling samt oplysninger om nogle af jordbundens fysiske og kemiske egenskaber ved forsøgets anlæg i efteråret 1956.

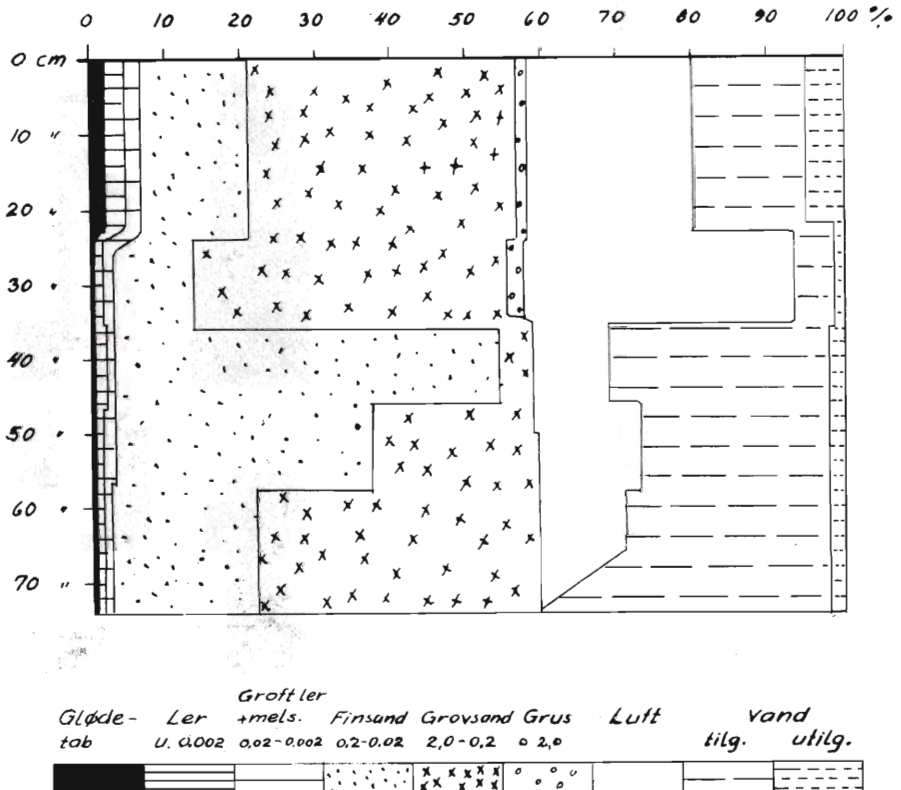

Fig. 3. Grafisk fremstilling af rumforholdet mellem de enkelte jordfraktioner, jordluft, tilgængeligt og utilgængeligt vand. Prøverne udtaget om foråret, når joden er »fyldt op« og den opmagasinerede vandmængde har indstillet sig i ligevægt med grundvandet.

DAVID BROWN

overalt!

Ring eller skriv efter alle oplysninger, og vi tilsender Dem gerne vore brochurer.

David Brown 950 i arbejde på planteskolen.

SALGSINSPEKTØRER:

Sv. Christoffersen,
tlf. Aalborg 3 51 23.

C. P. Simonsen,
tlf. Tørring 257.

Jørn Olsen,
tlf. Fabjerg 99 v/ Lemvig.

K. M. Nielsen,
tlf. Enghave 60 v/ Præstø.

Holger Jensen,
Glostrup, tlf. 96 55 50.

F. Filipsen,
Hovedvejen, Ullerslev,
tlf. (09-35) Ullerslev 377.

David Brown 950 har også på området hedeopdyrkning og plantagearbejde vist sig særdeles velegnet.

Ingen anden traktor i denne prisklasse har så meget standardudstyr, som David Brown 950, og dette i forbindelse med den fine kørselsøkonomi og arbejdsevne er uden tvivl årsag til den meget store efterspørgsel på David Brown 950.

A/S LANTRACO

BYMARK 2-4 - ROSKILDE: ROSA 5450

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING . . .

På jorder med fintsandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forbygges ved anbringelse af et lag tørvestrøelse (»hundekød«) omkring stødfugerne. Spørg Hedeselskabet

BRUG RANDERS REB

PALUDANS PLANTESKOLE A/S

KLARSKOV

Skovplanter, hæk- og
hegnplanter, allétræer

Forlang prislister
TELEFON KLARSKOV 9

Stenvad

CEMENTSTØBERI

Telef. 6 Stenvad

Arnold Westmark

Alle Δ -mærkede rør føres
Altid leveringsdygtig

Herning Hede- & Discontobank

10—12 $\frac{1}{2}$, 14 $\frac{1}{2}$ —17
Telefon 5 . 273 . 720

Randers

MØRTELVÆRK OG
BETONRØRSFABRIK

v/ Marius Ødum

Kristrup pr. Randers
Tlf. 400 Randers fri not.

Kun Δ mærkede varer
føres

Største lager
Bedste kvaliteter
Forlang tilbud

Hulkjærhus Planteskole

RØDKJÆRSBRO
Telefon Ans 25

Planter til skove,
læhegn og haver

1/3 FRØCONTORET KOLDING

Telf. 4344

FRØAVL
FRØHANDEL

Røde DRÆNRØR

fra 2"—12" haves
altid på lager
Forlang tilbud

„Sofienlund“

TEGLVÆRK

Telefon 10 Ulstrup

Skive Cementstøberi

KNUD ØSTERGAARD
Telefon 921

NORMRØR

med garantimærket Δ
Imprægnering
Brøndrør

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62
og fiskerihavnen

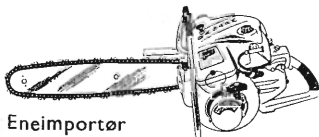
Røde drænrør

D. S. nr. 403, syrefast kvalitet

• Fredenshøj Teglværk
Aabenraa Telefon 22127

DANARM Kædesave

- ★ 7 hk Villers motor, effektiv smøring
- ★ stor skærehastighed, 18", 23" og 28" sværd
- ★ Servicesav ved reparation
- ★ Rullende serviceværksted over hele landet
- ★ Konto oprettes, brugt sav tages i bytte
- ★ 12 mdr. garanti og 3 mdr. på reparation
- ★ Lav kædehastighed, derfor ringe slid
- ★ Demonstration uden forbindelse
- ★ Lev. i mange forskellige modeller, benzin el eller trykluft

Eneimportør

V. H. Langebæk og Søn

Civilingeniører
Ballerup Byvej 222, tlf. 97 33 33
Horsens tlf. 2 24 63 og 2 63 00
opgiver nærmeste forhandler

HAMMERUM HERREDS

Spare- og Laanekasse

Tlf. Herning 3733 (fl. lin.)

Kontortid:
Man./Torsdag 10-12,30 og 14-17
Fredag tillige 18,30-19,30
Lørdag 10-12,30

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontor i
Karup og Kølvrå

Siden 1896

har vi leveret planter til
skov, have og mark.
Forlang tilbud!

Hjortsø Planteskole

Tlf. Viskinge *20
Svebølle

I fig. 4 er grundvandspejlets beliggenhed i forhold til terræn vist for vækstperioden i forsøgsårene. Som det vil ses, resulterede den kraftige nedbør i midten af juli 1958 i en kraftig stigning af vandstanden. I 1959 falder den jævnt sommeren igennem, og fra midten af august og vækstperioden ud ligger det under 120 cm. I de øvrige forsøgsår ligger den imellem disse ydergrænser.

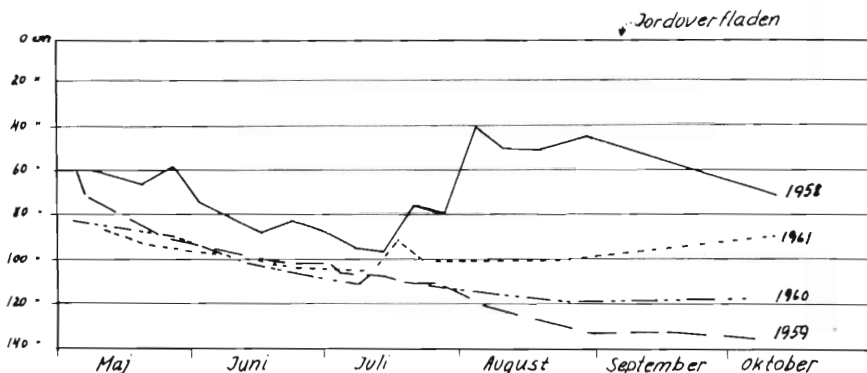

Fig. 4. Grundvandspejlets dybde under terræn i vækstperioden i forsøgsårene.

Trods det ret højtliggende grundvandspejl rammes afgrøder på jorder af denne type tit af tørkeskade, idet kulturplanternes rodudvikling stort set er begrænset til pløjelagets dybde.

Forsøgets egentlige formål var at undersøge, om en blanding af jordlagene kunne forbedre betingelserne for rodudviklingen, således at der kunne skabes kontakt mellem rodzonen og grundvandet eller kapillært hævet vand.

Fra tidligere forsøg er angivet, at en jord skal indeholde ca. 2 % organisk stof eller 6 % ler, for at der kan udvikles et godt rodsystem. (M. Olsen: Beretning nr. 3, 1958).

Dybdebehandlingsforsøget blev anlagt efter følgende plan omfattende 3 fællesparceller à 36 m²:

A. 4 % muld	0—23 cm
B. 2 % » , blandet	0—50 »
C. 1 % » , »	0—80 »

Blanding af jordlagene blev foretaget med håndredskaber.

Jordlagene indeholder en del ler, men der er store afvigelser for de forskellige prøveudtagninger og da niveauet er meget lavt, er det ikke sandsynligt, at dette har ret stor indflydelse på omhandlede forsøgsresultater.

Af fig. 5 ses, at rodtybder er identiske med behandlingsdybderne

uanset den foretagne fortyndning, men rodnettet er meget mere tyndt og åbent i parcel C end i A og B parcellerne.

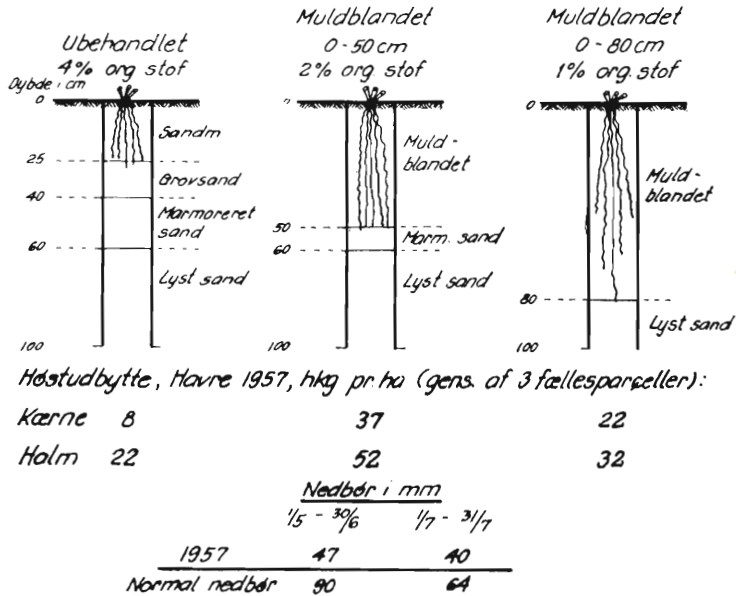

Fig. 5. Rodudvikling ved forskellig mulddybde med aftagende indhold af organisk stof.

Gødningstilførslen har varieret efter afgrøde, men de anvendte mængder har været af samme størrelse, som anvendes i veldrevne landbrug.

I tabel 1 er anført udbytte og merudbytte for alle vækstårene i forsøgsperioden samt nedbør i sommermånederne.

Tabel 1.

Forsøgsled	Udbytte og merudbytte						Gen-nem-snit
	1957 Havre	1958 Rug	1959 Bede-roer	1960 Byg	1961 1-års græs		
A. 40% muld, ubehandl. 0—23 cm	8,1	19,0	36,0	21,4	58,9	28,7	
B. 20% „ „ blandet 0—50 „	28,9	10,6	26,7	12,9	26,5	21,1	
C. 10% „ „ „ 0—80 „	13,4	7,9	0,7	4,0	1,7	3,2	
		Ned-bør				Nor-mal	
	$\frac{1}{5} - \frac{3}{6}$	47	91	43	55	37	90
	$\frac{1}{7} - \frac{3}{7}$	40	130	13	103	115	64

Som det kan ses af tabellen, har der været et særdeles stort merudbytte for dybdebehandling til 50 cm for alle afgrøder. For blan-

ding til 80 cm er merudbyttet mere usikkert og i alle afgrøder betydeligt under B-parcellerne.

Resultaterne viser tydeligt, at der er bestemte grænser for, hvor langt man kan gå med muldfortyningen.

*Fig. 6. Havre 1957. I forgrunden ubehandlet A-parcel.
Derefter i rækkefølge B- og C-parcellerne.*

De forskellige afgrøder reagerer ikke ens. Fugtighedsforholdene ved spiring og i den første del af vækstperioden har afgørende indflydelse på høstresultatet ved den stærke muldfortyning.

Byg er den af kornafgrøderne, der har reageret mest for den største muldfortyning. Merudbyttet var her 4 hkg/ha medens det i rug og havre var henholdsvis 8 og 13 hkg. Kløvergræs har reageret omtrent som byg.

Nu har der kun været dyrket græs i et år, og både udlægs- og høståret var der omkring normal nedbør i gennemsnit for sommermånederne. Det kan forventes, at udlægget helt vil mislykkes i C-parcellerne i en tør forsommer. Ved langvarig sommertørke vil udlægget også mislykkes i A-parcellerne. Af disse årsager kan det forventes, at der vil blive større variationer i udbyttet over en længere forsøgsperiode, end det var tilfældet for 1961. I andet års græsmarker vil variationerne formentlig blive endnu større.

Bederøer spirede noget dårligere i C-parcellerne. Endvidere bliver jorden noget løsere, hvilket vanskeliggør radrensning og dermed yderligere svækker planterne. For at opnå fuld plantebestand

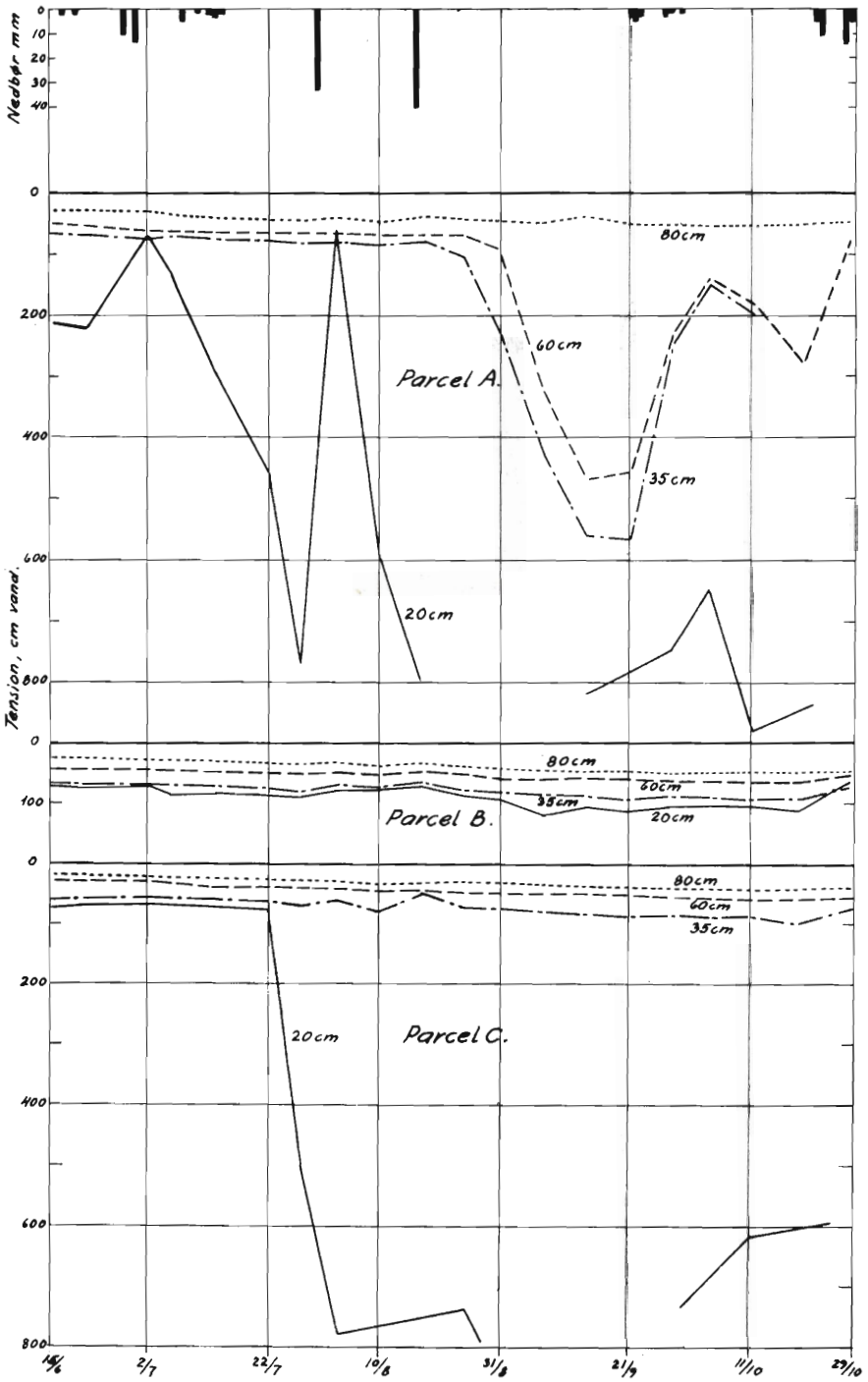
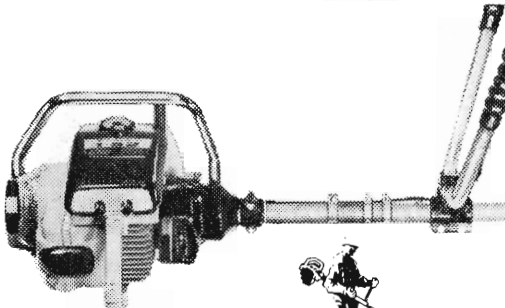

Fig. 7.

større arbejdsydelse. . mindre driftsomkostninger med

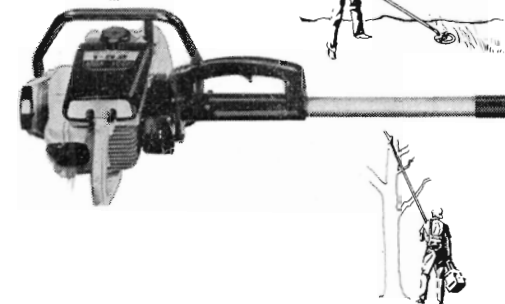

McCULLOCH

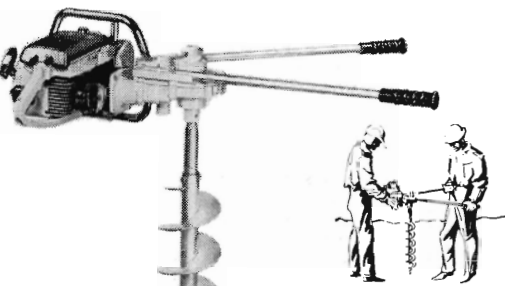

McCULLOCH busk-rydder

Den velbeskyttede rundsav rydder på et øjeblik alle buske og småtræer. Praktisk styr med gashåndtag. Bekvem bæresele. Alt i vejrbestandige materialer af bedste kvalitet.

Samme aggregat kan påmonteres GRÆS- OG HÆKKEKLIPPER, som let og hurtigt klipper hække og svært tilgængeligt græs.

McCULLOCH gren-fræser

til beskæring af træer. ROTO-BIT skær af specialhærdet stål fræser med lethed indtil 4" tykke grene af. Efterlader en helt glat flade. Skærer lige effektivt oppe som nede. Letvægtsbærestativ. Fås med 6 eller 12 fod rørskaft.

McCULLOCH jordbor

let, hurtigt og perfekt aggregat, når der skal opsættes hegnspæle m. v. 6", 9" og 12" bor. Borer f. eks. 9" hul, 1 m dybt, på mindre end 2 minutter.

Ring eller skriv efter brochure.

Danmark:
McCulloch Kædesave
A. Bagge Andersen,
Landskabsvej 107, Roskilde,
Telefon: Rosa 6996

Service Station,
H. Møller,
Landskabsvej 4, Sorø,
Telefon: Sorø 1151

Specialværkstedet,
Egil Johansen, Fakse,
Telefon: Fakse 465

Lolland-Falster og Møn:
McCulloch Motorsave
v/ Arnold Larsen,
Flintinge, Lolland,
Telefon: Grønge 126

Fyn:
McCulloch Motorsave
v/ Andr. Petersen,
Højby, Fyn
Telefon: Højby 260

Jylland:
McCulloch Kædesave,
v/ Landbo Nielsen, Sjærring,
Telefon: Sjærring 129

McCulloch Kædesave,
v/ Søren G. Nielsen,
Stem pr. Terndrup,
Telefon: Terndrup 114 v

McCulloch Motor Skovsav
v/ A. Due Andersen,
Engdalsvej 97, Brabrand,
Telefon: Århus 6 08 27

McCulloch Motor Skovsav,
v/ Jørgen Rasmussen,
Lundby pr. Aulum,
Telefon: Aulum 355

McCulloch Motorsave,
v/ Erik Hansen,
Sønderbrogade 36, Vejle,
Telefon: Vejle 895

Sønderjyllands
McCulloch Motorsave
v/ Bent Korntved Petersen,
Tørring pr. Hammelev
Telefon: Hammelev 84 x

Bornholm:
Pedersker Autoværksted,
v/ S. P. Ravnebjerg,
Pedersker,
Telefon: Pedersker 111

ENEIMPORTØR

VANDINGSANLÆG

Ønsker De?

- Gennemført kvalitet
- Lette og stærke rør
- De hurtige og robuste koblinger
- Sprinklere der vander jævnt
- Sagkyndig og reel projektering
- Anlæg, hvortil reservedele hurtigt kan skaffes,
- fordi det er dansk arbejde —

henvend Dem
om brochure
og tilbud

DANSK VANDINGS INDUSTRI

Snoghøj pr. Fredericia Danmark tlf. (0431) Eritso 211

Den Sjællandske Bondestands Sparekasse

TLF. 2 04 01

TLF. 3 40 40

II. Struers kemiske Laboratorium

Apparater
Instrumenter
Glasvarer
Kemikalier

Leverandør
til Hede-
selskabets
laboratorier

AARHUS
(061) 3 16 11

KØBENHAVN
C 1402

ODENSE
(09) 12 36 02

Stort farveillustreret
katalog
sendes gratis
på forlangende

gi'r Grøde

Faa fuldt Udbytte af
Jorden. Brug vor aner-
kendte Jordbrugskalk
— det betaler sig!

GUG KALKVÆRK A/S
Eimealle 2, Hasseris. Tlf. Aalborg 2/ 288

MEJERIERNES OG LANDBRUGETS ULYKKEFORSIKRING

Gensidigt selskab • Oprettet 1898

Henvendelse til kredsens tillidsmand eller til hovedkontoret:
Vester Farimagsgade 19, København V. - Telf. Minerva 350

Omhyggeligt behandlede **skovplanter**
i værdifulde provenienser

Danplanex Planteskoler A/S
Rødovre - telf. (0 40) 6 93 *

Midtjydske Teglværkers Salgskontor S. m. b. A.

Alle størrelser i drænrør leveres

Telefon Viborg 1330

AALBORG
AKVAVIT.

også i disse parceller blev der efterplantet en del. Alligevel opnåedes her intet merudbytte.

De relativt store afgrøder, der er høstet på denne dårlige jord, må ses på baggrund af, at det dybereliggende rodnet ikke alene har givet planterne rådighed over større opmagasinerede vandmængder, se tabel 2, men som det vigtigste også har skabt kontakt mellem rødder og den kapillære zone over grundvandspejlet.

Tabel 2.

	Tilg. vand i mm i rodområdet ¹⁾	Tilg. vand i mm pr. 1 cm jordlag
A. Muldiag: 23 cm	35	1,25
B. Blandet 0—50 cm	60	1,20
C. „ 0—80 „	71	0,89

Som det kan ses af tabellen, er det kun små vandmængder, der kan opmagasineres, og forskellen mellem vandmængden i forsøgsleddene kan ikke forklare forskellen i høstudbytterne.

Et større antal tensiometermålinger har vist, at der foregår en kapillær vandhævning fra grundvandet og op gennem den dybdebehandlede jord. (Se fig. 7).

Det betyder, at planterne på B-parcellerne, med det veludviklede rodnet til 50 cm's dybde, har haft mulighed for så stor udnyttelse af kapillært hævet vand, at de i alle årene har kunnet producere en ret stor afgrøde. Rodnettet i C-parcellerne har været for åbent til at kunne udnytte det i større omfang.

Bederøefafgrøden i 1959 illustrerer det tydeligt. Denne sommer var ikke blot nedbørsfattig, men der var tillige stor fordampning fra planternes blade.

I juli måned var bladene i A-parcellerne praktisk taget visnet helt ned. B-parcellen havde mange og store saftspændte blade. På C-parcellen var en stor del af bladene visnet ned, men tilbage stod en lille roset af små og saftspændte blade. Disse planter kunne altså stadig optage vand, men mængderne var for små i forhold til transpirationen.

I en lille forsøgsserie, der blev anlagt for at undersøge nogle dyrkningsproblemer ved forskelligt muldindhold og især spiringsbetingelser ved største muldfortynding, er høstet følgende udbytter:

¹⁾ Målt om foråret, når jorden er »fyldt op«, og den opmagasinerede vandmængde har indstillet sig i ligevægt med grundvandet.

Tabel 3.

Afgroedeenheder/ha						
Forsøgsled	1957 Havre	1958 Rug	1959 Kål- roer	1960 Havre	1961 Græs	Gen- nem- snit
a 7 4% muld 0—23 cm	4,4	16,8	20,4	misv.	28,0	13,9
ll e 0% „ (rent sand).....	misv.	14,4	20,0	„	12,5	9,4
g 13 blandet 0—50 cm + halm.....	40,0	26,8	71,8	32,4	76,0	49,4
h 14 „ 0—50 „ + staldg.	48,0	29,6	71,4	32,0	71,0	50,4
B 2 „ 0—50 „	37,0	30,0	(63,0) ¹	34,0	85,0	50,0

Det var antaget, at fortynding til under 2 % muld var for meget. Der er derfor anlagt 2 parceller, hvor der under dybdebehandlinger til 50 cm blev indblandet fintskåret bygghalm svarende til ca. 60 tons halm/ha samt tilført så store kvælstofmængder, som der er beregnet at medgå til den mikrobielle omsætning. Der blev anvendt 3,5 tons kalksalpeter, endvidere 1,5 tons superfosfat og 1,0 ton kali/ha. I h-parcellen blev indblandet 100 tons staldgødning/ha. Med undtagelse af bederoer (omtalt ovenfor) har de dyrkede afgrøder kunnet spire normalt og ret uafhængigt af vejrforholdene på parcellerne med et muldindhold på ned til 1 %.

Afgroedens art og vejrliget har været afgørende for, om der overhovedet er opnået noget udbytte i parcellen rent sand.

En forøgelse af muldindholdet ved indblanding af henholdsvis halm og staldgødning har ikke forøget udbyttet i forhold til dybdebehandling alene, parcel B. Nogen større udbytteforøgelse på grund af større gødningsmængde synes ikke at være forekommet. Det er vandfaktoren, der har haft den helt dominerende indflydelse på høst-udbyttet.

Der er foretaget ret omfattende prøveudtagninger til undersøgelse af de forskellige muldprocenters stabilitet. Efter 3 års forløb var staldgødning omsat og muldprocenten lå på 2,0, som parcellerne uden gødningsindblanding. Halmen var då dette tidspunkt kun delvis omsat og muldprocenten var 2,4. I alle de øvrige forsøgsled, hvor de forskellige muldprocenter er frembragt ved blanding af lagene, var muldindholdet efter 3 års forløb ganske nøje det oprindelige i hele det behandlede profil.

Undersøgelser over vandfaktorens betydning for plantevæksten er i øvrigt taget op i en lille forsøgsserie på samme areal.

Forsøgsplan og udbytteresultaterne vil fremgå af tabel 5.

¹) Bederoer.

Tabel 5.

Forsøgsled	Udbytte og merudbytte		Afgrødeenheder/ha			
	*) 1958 Rug	1959 Byg	1960 Kar- tofler	1961 Byg	Gennem- snit 1958-- 1961	Gennem- snit 1959-- 1961
l ubehandlet.....	11,6	8,8	56,5	5,6	20,6	23,6
i „ + vandet.....	4,0	14,4	15,3	10,8	11,1	13,5
m blandet 0—50 cm.....	20,4	18,0	12,1	8,8	14,8	13,0
k „ 0—50 „ + vandet ..	20,4	35,6	17,2	14,4	21,9	22,4
o „ 0—50 „ + rallag ...	—	19,6	8,3	7,2	—	11,6
p „ 0—50 „ plastikfolie..	—	8,0	11,3	3,2	—	7,5

Tildelingen af vand er foretaget på grundlag af målinger af den potentielle fordampning fra en fordampningsmåler. Vanding i 1959 påbegyndtes på for sent et tidspunkt. Der blev dette år tilført 134 mm vand til i- og k-parcellerne fordelt af 7 gange. Ved hver påbegyndt vanding var der et underskud i parcel i svarende til den tilgængelige vandmængde. De to sidste år er vandingen foretaget på ret passende tidspunkter. Arealet var i 1961 skadet en del af sandfygning fra tilstødende arealer. Der var dårlige spiringsforhold og dårlig vækst sommeren igennem i alle parceller.

Udbyttetallene viser, at der i de mere tørre år er misvækst på den ubehandlede jord. Vandingen har forøget udbyttet betydeligt. Ved blanding til 50 cm er der praktisk talt høstet samme udbytte som ved vanding på ubehandlet. Det store udbytte er først opnået ved en kombination af vanding og dybdebehandling.

Den store forskel, der er konstateret ved vanding på henholdsvis ubehandlet og dybdebehandlet jord, viser, at det er vanskeligt at vande effektivt på jorder med så lille en tilgængelig vandkapacitet. Da der som bekendt helst skal vandes, når halvdelen af den tilgængelige vandmængde er fordampet, og derefter »fyldes op« til ca. 90 % af vandkapacitet, har den ugentlige vanding, der er anvendt i forsøget, ikke været tilstrækkelig. Denne jord må kun have et underskud på ca. 18 mm og skal derfor i tørre perioder vandes ca. hver femte dag. Det er sandsynligt, at der på jorder med så stort et grovporevolumen ved vanding foregår en uproduktiv afstrømning, og at luftudtørring fra de øvre jordlag kan forekomme.

For at undersøge betydningen af den kapillære vandhævning er parcellerne o og p anlagt. Under blandingslaget er der anbragt henholdsvis et 10 cm tykt rallag og et tæt lag af plasticfolio. Overraskende har rallaget ikke standset rødderne. En senere undersøgelse

¹⁾ Da forsøget først blev startet i 1958 kan dette års resultater ikke tillægges større værdi.

har vist, at de er gået igennem rallaget og ned til sandet. Udbyttet blev da også omtrent som parcel m. Derimod blev udbyttet væsentlig lavere i p-parcellen. Her kan der ikke tilføres vand fra grundvandet, og man kan derfor regne med, at udbyttet på denne parcel er

Fig. 8. Vandingsforsøget i juli 1959. Til højre i-parcellen, der er ubeh. + vandet, i midten k-parcellen, der er blandet til 50 cm + vandet. Til venstre herfor den ubeh. l-parcel og yderst til venstre skimtes m-parcellen, der er blandet til 50 cm.

produceret på den tilgængelige vandmængde + nedbøren. De 17 hkg kerne/ha, der er høstet i 1959, er produceret på en nedbørsmængde af 56 mm og en tilgængelig vandmængde af 60 mm, i alt 116 mm.

Til trods for, at den nederste rodfront i parcel m i juni måned 1959 har ligget ca. 50 cm og i juli i ca. 60 cm over grundvandspejlet, er der altså kapillært hævet så store vandmængder, at udbyttet er øget fra 17 til 27 hkg kerne/ha.

Resultaterne viser, at en dybdebehandling kan øge afkastninger betydeligt på de sedimentære sandjorder, der har et relativt højtliggende grundvandspejl i vækstperioden.

Samtidig understreger enkeltresultaterne med al ønskelig tydelighed, at det er nødvendigt at have et nøje kendskab til jordprofilen og specielt til muld- og lerindhold, inden dybdebehandling foretages. Forsøgene viser, at der opstår skadevirkninger, hvis det dybdebehandlede og velblandede jordlag har en muldprocent under 2,0. Tallene i den sidste kolonne i tabel 2 synes at vise, at den tilgænge-

SKANDIA KALK A/S

Kontor: Gug, tlf. Sdr. Tranders 147 (081-51711)

Jordbrugskalk fra værkerne i

Batum

Ferslev

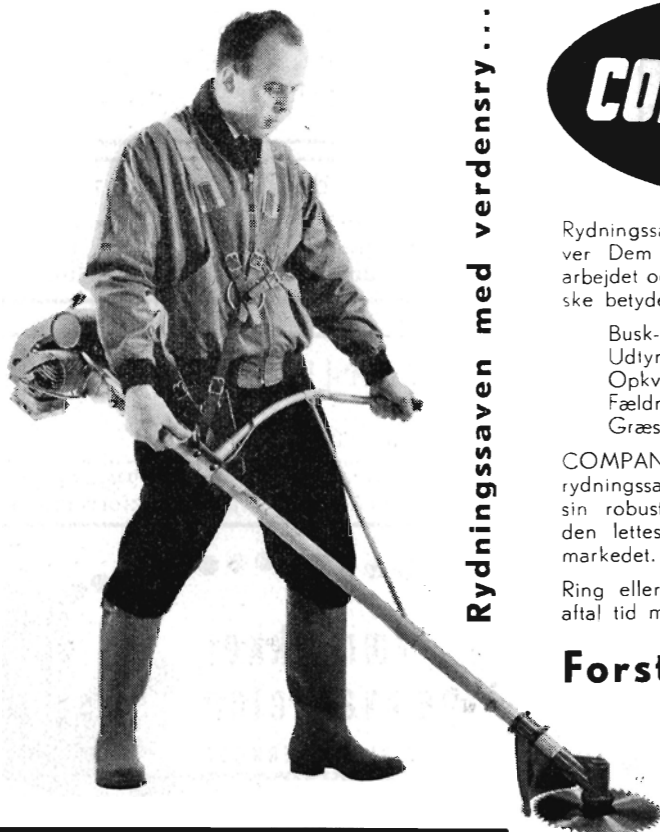
Gug

Kaas

Visse

ERIK EMBORG

H. THEUT A/S

Rydningssaven med verdensry...

COMPANION

Rydningssaven i ny forbedret udgave giver Dem mulighed for at rationalisere arbejdet og nedsætte omkostningerne ganske betydeligt ved:

- Busk- og kratrydning.
- Udtynding.
- Opkvistning i gran.
- Fældning af bjergfyr og juletræer.
- Græsklipning i kulturer m. m.

COMPANION er en speciel fremstillet rydningssav af svensk fabrikat, der trods sin robuste men enkle konstruktion, er den letteste og billigste rydningssav på markedet.

Ring eller skriv efter specialbrochure og aftal tid med os for en demonstration.

Forst- og Jagthuset

GL. KONGEVEJ 119
KØBENHAVN V.
TELEFON HILDA 3030

Kjellerup Betonvarefabrik
ved I. T. Birk — Telefon 45 Kjellerup

Efter Kl. 17 . Rødkjærbro telefon: 14

FØRER KUN MÆRKEDE VARE

Alle arter betonvarer til aflvanding og kloak føre

FORLANG TILBUD

A/S Skive Marktrøkonomi

Grundlagt 1896

Telefon 94 Skive

FRØAVL FRØHANDEL

Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor

Telf. 58

ØLGOD

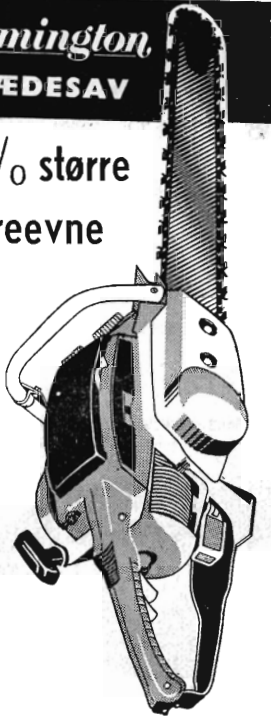
Telefon 59

CLOC

*Liqueur
Gin
Whisky*

Remington
KÆDESAV

20% større
skæreevne

Der er ingen tvivl - Remington kædesav er nr. 1. 6 hk. motor m. driftssikker startanordning, direkte og enkel smøring, alle betjeningsorganer anbragt ovenpå saven, automatisk centrifugalkobling, direkte træk, let og velafbalanceret.

Undertegnede udbeder sig u. forb.

Brochurer med alle oplysninger

Demonstration efter aftale

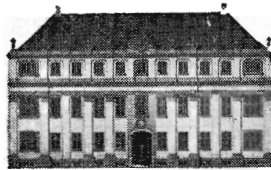
Navn

Adr.

IMPORT HENNING HANSEN

Søndergade - Vejle - Tlf. 5200 (0421)

Den almindelige Brandforsikring
for Randsbøgninger, oprettet ved kongelig Anordning
af 1792

Brandforsikrer Bygninger
- færdige og under Opførelse -
med fast Inventar

HOVEDKONTOR:
STORMGADE 10 - KØBENHAVN K.
C.: 1100

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

v/ C. M. Christiansen, Aarhus

Telefon Ellidshøj 4 og Aarhus 2 73 12
Fabrikation af jordbrugskalk samt foderkridtmel

FYENS

LANDMANDSBANK

ODENSE

Vestergade 33 - Telf. 11 46 11

.....
Åben 9½—12½ og 14—16, lørdag 9½—12½
Fredag til kl. 17. Udfører alle bankforretninger

- vær sikker
på kvaliteten

FORLANG DE MED RILLE MÆRKEDE

Leca
ISOLERINGSPLADER
MURMATERIALER

Midtjydsk Leca Beton A/s
Højslev - Telf. 86

lige vandmængde ikke må være meget mindre end 1,2 mm pr. 1 cm jordlag, for at der kan foregå en tilfredsstillende rodudvikling.

Blandingen af jordlagene er foretaget med håndredskaber, og der er opnået en mere ensartet blanding, end det var muligt at opnå med de nu brugte maskinelle redskaber. Vil man foretage blanding af jorder, hvor den teoretiske muldprocent vil blive i nærheden af 2,0, må det anses for nødvendigt, hvis blandingen skal foretages med plov, at pløje mere end en gang.

Af resultaterne af vandingsforsøgene kan udledes, at det er meget vanskeligt at vande effektivt på jorder med et meget lavt indhold af tilgængeligt vand i rodzonen. Ved tilførsel af 134 mm vand på ubehandlet jord er der i 1959 kun opnået et merudbytte på 6 hkg kerne/ha og mindre, end der er opnået på dybdebehandlet jord, hvor vandet skulle hæves over 50 cm kapillært for at komme plantevæksten til gode.

Det meget store udbytte er opnået ved at vande dybdebehandlet jord.

Forsøgene har således vist, at det på jorder med et relativt højtliggende grundvandspejl har været muligt ved en passende jordbehandling at skabe kontakt mellem rodzone og kapillært vand, hvorved planterne har kunnet dække en del af deres vandbehov fra grundvandspejlet.

Mulighederne for at etablere, hvad man kalder en naturlig undergrundsvanding, har relation til den rette afvandingsdybde på sandjorder. De ovenfor refererede forsøgsresultater opfordrer i høj grad til at fastlægge drændybden under nøje hensyntagen til arealets dybdebehandlingsmuligheder.

Sv. Aa. Andersen.

Det gensidige Forsikringssselskab Dansk Plantageforsikringsforening

Årsmødet på Hotel Phønix, Aalborg

Den 28. september holdt Dansk Plantageforsikringsforening repræsentantskabsmøde på Hotel »Phønix«, Aalborg.

Efter at formanden for repræsentantskabet, godsejer *J. Kieldsen*, Lynderupgaard, havde budt velkommen, aflagde afdelingsleder, direktør *B. Steenstrup* beretning for finansåret 1961—62. Af beretningen fremgik det bl. a., at der nu i foreningen er forsikret et areal på 68.161 ha. På de tre klasser: (I: årlig præmie 50 øre pr. ha,

maksimumserstatning 700 kr. pr. ha, II: årlig præmie 75 øre pr. ha, maksimumserstatning 1050 kr. pr. ha, og III: årlig præmie 1 kr. pr. ha, maksimumserstatning 1400 kr. pr. ha) fordeler det forsikrede areal sig således: Klasse I: 37.933 ha, klasse II: 3.336 ha og klasse III: 26.892 ha.

I årets løb er til 10 plantager udbetalt et erstatningsbeløb på 70.029,84 kr. — Der er til foreningen i 1962 anmeldt 3 brande med et samlet brandlidt areal på 5,6 ha. — Pr. 1. septbr. 1962 er foreningen erstatningspligtig for et beløb på ca. 27.000 kr.

Direktør Steenstrup omtalte det almindelige brandredskab, brandskiltning og ministeriets cirkulære ang. tobaksrygning i og ved plantager. Der kan nu idømmes bøder, når man på letsindig måde omgås ild eller ryger i plantager.

Regnskabet, der blev bekendtgjort i sidste nummer af tidsskriftet, blev forelagt og godkendt.

Alle valg var genvalg.

Efter mødet deltog bestyrelse og repræsentantskab i en af klitplantør T. Leerskov arrangeret tur til Tranum klitplantage og Sandmose-arealerne.

D.

Nye plantagearealer

Som tillæg til ældre plantager er tilkommet følgende arealer:

4. plantagedistrikt:

- 1174 A. *Tillæg til Moselund plantage*, 7,3 ha, Engesvang sogn, Viborg amt. Ejer: Fabrikant H. Ladekjær Mikkelsen, Vinderslevholm, Kjellerup.
- 3366 A. *Tillæg til Gindeskov plantage*, 35,0 ha, Grove sogn, Ringkøbing amt. Ejer: Fabrikant A. og E. Bareuther, Hammerum.
- 2340 A. *Udv. af Rørbæk Søgaard plantage*, 19,9 ha, Ejstrup sogn, Skanderborg amt. Ejer: Læge A. Madsen, Helsingør, og savværksejer A. Pedersen, Aarhus.

8. plantagedistrikt:

- 1337 A. *Udv. af Gjellerup plantage*, 2,9 ha, Varde landsogn, Ribe amt. Ejer: Hedeselskabet.

12. plantagedistrikt:

- 2734 A. *Tillæg til Skærbæk-Kalby plantage*, 4,0 ha, Skærbæk sogn, Tønder amt. Ejer: A/S Plantningsselskabet Sønderjylland.
- 3588 A. *Tillæg til Grev Schacks plantage*, 4,4 ha, Tinglev sogn, Tønder amt. Ejer A/S Plantningsselskabet Sønderjylland.

15. *plantagedistrikt:*

3081 A. *Tillæg til Hadsund kommune plantage*, 4,0 ha, Hadsund sogn, Aalborg amt. Ejer: Hadsund kommune.

★ ★

I få ord — ★

Faldende træpriser

Det har vakt nogen opmærksomhed, at træpriserne ved efterårets store skovauktioner i Nordsverige, hvor over 1 million rummeter træ blev udbudt, faldt med 24,8 % i forhold til priserne, der opnåedes i 1961. Af de udbudte mængder solgtes 62,3 % mod 64,6 % i 1961.

Den gennemsnitlige nedgang i råvareprisen ved auktionerne for træ for hele Sverige i efteråret 1962 er iøvrigt opgjort til 17 %.

*

Det skulle være kontanter

En af den gamle tids hedeboender på Haderupegnen — han er nu under mulde — solgte for en del år siden et større hedeareal og skulle have 21.700 kr. for det kontant.

Da køberen trak sit checkhæfte frem og ville skrive en check ud, protesterede den gamle — han ville have dem i kontanter, og køberen måtte køre ind til Holstebro og hente dem i hundredkronesedler.

Da seddelpakken var overrakt og omhyggelig talt efter, takkede den gamle pænt — »og så vil du måske gøre mig den tjeneste og tage dem med til byen igen og sætte dem i sparekassen for mig?«, sluttede han.

*

Elgjagten i Sverige omfattes med en kolossal interesse. Man regner med at der findes ca. 230.000 jægere i landet og af dem deltager ca. 200.000 i jagten på Elsdyr. De svære og langtrækkende våben, der anvendes, forårsager hvert år en mængde vådeskudsulykker. Fra i år er der da også indført en bestemmelse om, at for at kunne erhverve sig en bøsse til elgjagt skal jægeren bestå en skydeøvelse. At denne er tiltrængt og kræver en hel del, fremgår af, at i år har foreløbig kun ca. 10 % af jægerne bestået prøven — salget af nyt udstyr til elgjagterne er derfor gået voldsomt ned i dette efterår.

Iøvrigt er der under elgjagterne i år sket det vistnok enestående i svensk jagthistorie, at der i Dalarna er fældet en elgtyr på 900 kg; normalstørrelsen er på 250—300 kg.

*

Internationale Gesellschaft für Moorforschung har i dagene 5.—10. oktober 1962 afholdt kongres i *Bremen*. Kongressen havde samlet deltagere fra næsten alle europæiske lande, og emnerne, der blev behandlet, omfattede så at sige alle sider af moseudnyttelsen, herunder også tørvens anvendelse til slambade etc. Danmark var repræsenteret af laboratorieførstander *Th. Mogensen* og forstander *A. Krøigaard*, og den førstnævnte redegjorde på kongressen i et kort foredrag, der var illustreret af lysbilleder, for den på Hedeselskabets laboratorium uddannede metode til bestemmelse af jordens ind-

hold af plantetilgængelig fosforsyre. Foredraget vakte megen stor interesse, og der blev bl. a. fra fremtrædende tysk videnskabelig side sagt, at metoden med sikkerhed efter alt at dømme kunne bringes i anvendelse for alle jordarter. Kongressen afsluttedes med ekskursioner til moseområder i Nordvest-Tyskland og Holland.

*

I september blev der i Stockholm på meget højt plan drøftet den kommende udformning af naturbeskyttelsen i Sverige. Det blev der oplyst, at man regnede med at skulle anvende 100 mill. sv. kr. i den første 10-års periode for at sikre endnu ubeskyttede naturområder. En af de førende indenfor arbejdet for denne sag, statsråd Holmqvist understregede, at aktiv naturbeskyttelse altid måtte blive et kompromis mellem det moderne samfunds forskelligartede ønsker. Det vil aldrig være muligt kun at tage hensyn til yderliggående naturfredningsinteresser alene.

*

Det norske Myrselskap

markerer den 2. december 60-årsdagen for selskabets stiftelse. Selskabets formand er grdj. *Knut Velthe*, Asker, og dets direktør, dr. agr. *Aasulv Løddesøl*, Oslo.

*

Kvælstofgødning til de nordsvenske skove

Det svenske statsskovvæsen har siden 1957 gennemført en række gødningsforsøg i skovarealer i Norrbottens len. Der foreligger allerede nu en udførlig redegørelse for resultaterne.

Forsøgene er gennemført på 17 forskellige steder i lenet og forsøgsfladerne udgør ialt 30 ha.

Overjägmästar *Ebeling* siger om resultaterne, at de klart fortæller, at det er mangelen på kvælstof i skovbunden, der har hindret og sinket skovudviklingen i de pågældende egne. Hvis kvælstofindholdet øges ved gødskning giver det næsten øjeblikkelig virkning. Allerede nu kan det konstateres, at årringenes bredde er øget med 20—100% ved tilførsel af kvælstof. Kvælstof er dog hidtil den eneste form for gødning, der hidtil har givet udslag.

Gødningen er spredt forsøgsvis med både fly og traktor, og det man særligt har ønsket oplyst er, hvordan gødningen virker på skovbund med lav temperatur, og det synes allerede nu, at det under de pågældende forhold, navnlig er de ældre bevoksninger, der nærmer sig slutudvikling, som bedst kvitterer for gødningstilførsel.

Hr. *Ebeling* betegner forsøgene som meget lovende, og mener, at de vil anviser nye veje for en tiltrængt rationalisering af det norrlandske skovbrug, bl. a. ved at kvælstoftilførselen i form af langtidsvirkende gødning vil kunne nedsætte omdriften fra 120 år til 100 år. (Tidsskr.: »Skognäringen«).

— — —

I en afhandling i »Forstwissenschaftliches Centrallblatt«, 3/62, omtales tyske forsøg med gødningstilførsel, og her viser engangsgødskning med 200 kg salpeter pr. ha en tilvækststigning på 95% for 3 år, medens sideløbende forsøg gennemført med ammoniak kun gav en tilvækst på 46%. Anvendelsen af salpeter viste en antagelig rentabilitet, siger forfatteren.

*

Ungskuet 1963

afholdes i Aarhus 3.—7. juli — en uge tidligere end tidligere planlagt, idet det er planlagt samtidigt at søge afholdt et landsskue med såvel unge som ældre dyr i tilknytning til 175-året for stavnsbåndsløsningen.

*

På godset Königsegg ved Bodensøen har et svensk 5-mands skovhugerhold deltaget i en konkurrence med et tilsvarende tysk hold. Det viste sig,

at svenskerne — udelukkende med svenske motorsave og maskiner — præsterede et arbejdsresultat, der lå 300 % over tyskerne. Arbejdet omfattede fældning, afkvistning, afbarkning og udkørsel af træ.

*

Et Unesco-besøg

Denne søde, lille dame fra Mysore i Indien var blandt en flok Unesco-studerende, som i september besøgte Hedeselskabet for at sætte sig ind i dansk landboliv.

Hun havde to store oplevelser, det ene var at se en Jersey-besætning, og det andet at få lov at smage en dansk turnips. Begge dele havde hun hørt om, og begge ønsker fik hun opfyldt ved en kort visit på Karupegnen. På hosstående billede står hun med den turnips, hun kort efter smagte på. »Den er helt anderledes og meget mere saftfyldt end vore«, erklærede hun, medens hendes store mørke øjne strålede af fornøjelse, og det røde kastemærke i panden lyste langt væk.

*

Ca 60 % af de skovplanter, som de norske skovejere nu i et antal af ca. 100 mill. årligt anvender, er produceret i de norske fylkes-skogselskapers egne planteskoler.

Denne udvikling er faktisk gennemført i tiden efter besættelsen, idet man i Norge næsten kun anvendte selvsåning før i tiden. Udviklingen fortsættes, og i løbet af få år regner det norske skovbrug med at komme op på et forbrug af omkring 200 mill. planter årligt og om gørligt også helt ud produceret i egne planteskoler.

*

Gule ærter —

Da Hedebrugets formand *Laust Nørskov* og sekretæren for Kongenshus Mindepark, red. *Skodshøj* i efteråret 1946 rejste rundt for at danne lokale udvalg for indsamling af navne på hedeponerer, der skulle hædres i *den kommende mindepark*, rådede der endnu visse restriktioner vedrørende maden. Det var således stadig småt med kød, men lettelserne var på vej — f. eks. med flæskekød. Det fik de to at mærke.

Det første møde holdtes på Odd-Fellowpalæet i Aalborg, hvor der slut-

tedes af med under megen begejstring at spise »gule ærter og flæsk«. Næste formiddag samledes Brønderslevegnens interesserede på hotellet i Brønderslev, og inden man tog fat på det egentlige emne, havde landboforeningen inviteret på »gule ærter og flæsk«.

Kl. 16 fortsattes med møde på Hotel »Skandinavien« i Hjørring, hvor de lokale værter med stolthed fortalte, at hotellet ville servere dets berømte »gule ærter med flæsk«, når forhandlingerne var endt. Der var ingen der protesterede.

Næste dags møde var fastsat til kroen i Fjerritslev, og her var dagens eneste varme ret »gule ærter med flæsk«. De blev serveret, uden at nogen blev spurgt — under de øjeblikkelige forhold ventede kroen og arrangørerne, at man sagde tak til.

Samme dag fortsattes kl. 18,30 med møde på Hotel »Royal« i Thisted, og da mødet trak ud til efter kl. 20, havde hotellets køkken — som skik var i hine vanskelige tider — lukket, da der blev spurgt om at få noget at spise. »Men«, sagde overtjeneren med et begejstret smil, som han slet ikke forstod, at ingen af de herrer gengældte, »vi har haft verdens bedste »gule ærter med flæsk«, og jeg kan godt selv gå ned i køkkenet og varme dem til d'herrer«.

Og så spistes der igen »gule ærter«.

Næste morgen måtte Laust Nørskov over Aalborg til møde i København, medens sekretæren tog til et nyt møde i Nykøbing på Mors. Også der stod »gule ærter« på spisesedlen på »Bendix Hotel«, men så gav han op, og lod sig invitere privat i stedet hos en lægefamilie. Han tør aldrig fortælle, hvad der stod på bordet der.

*

Det norske skogselskap

Den 1. januar trækker direktør *N. N. Ihlen* efter 22 års virksomhed sig tilbage som direktør for Det norske Skogselskap og afløses af den 41-årige *Wilhelm Elsrud*, der hidtil har været organisationschef i Norges Skogejerforbund.

Direktør Ihlen, der i årenes løb har været vært for et stort antal danske forstmænd på forstlige studiebesøg i Norge, har udført et højt påskønnet arbejde for norsk skovbrug.

Danske forstmænd skylder ham tak for en dygtig og utrættelig indsats for det nordiske samarbejde, og vi benytter nu lejligheden til at ønske hans efterfølger alt mulig medgang i bestræbelser for lede arbejdet i D. N. I. videre.

*

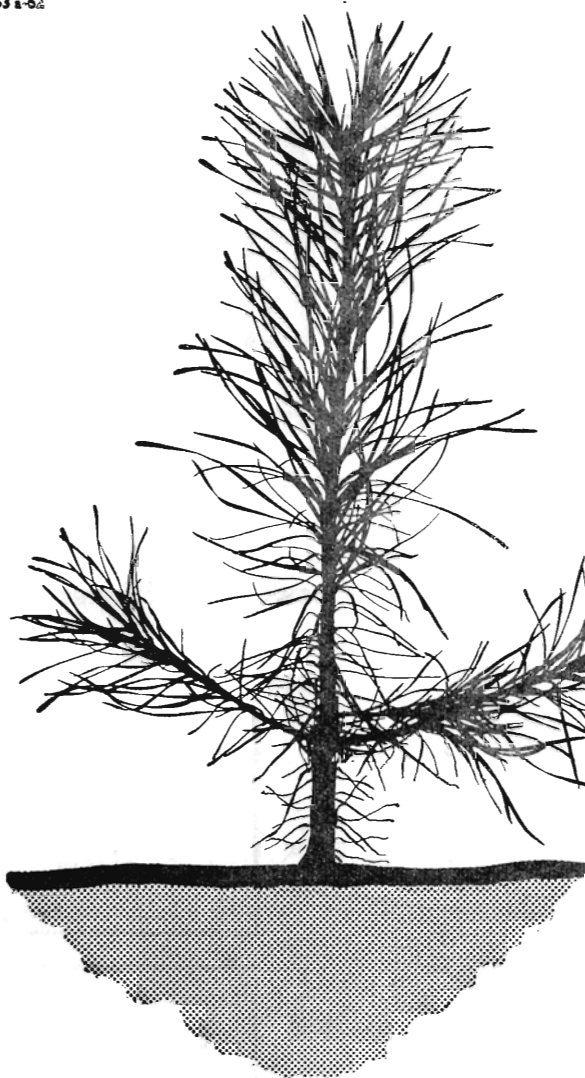
Den 12. september holdt Foreningen af medarbejdere ved Hedeselskabet generalforsamling i Fredericia. I stedet for formanden, distriktsbestyrer *J. Alsted*, Viborg, der har været formand i 12 år, og konstruktør *Aagaard*, Aarhus, som begge ikke ønskede at modtage genvalg til bestyrelsen, indvalgte konsulent *Th. Hove*, Viborg, og konstruktør *Holger Rosenkvist*, Viborg.

Bestyrelsen har konstitueret sig med konsulent Hove som formand og Holger Rosenkvist som kasserer.

*

Mekaniseringen i det finske skovbrug

Overalt i nordisk skovbrug går mekaniseringen frem med voldsomme skridt. Der foreligger nu således en opgørelse fra Finland, der fortæller, at anvendelsen af traktorer i skovbruget i tiåret 1950—61 er steget fra 15.000 til 97.000, medens anvendelsen af heste i samme tidsrum er faldet fra 409.000 til 235.000. Det vil altså sige, at en traktor erstatter godt 2 heste.

**Nedsæt lugearbejdet
i forstplanteskoler -
sprøjt med
Shell Weedkiller W
i frø- og prikledede**

Før kulturfrøets fremspiring kan Shell Weedkiller W benyttes i alle skovfrøkulturer. Der anvendes 5-10 liter præparat pr. 100 m².

Efter fremspiring tåler kulturer som skovfyr, sitka, tsuga og rødgran stadigvæk sprøjtning med Shell Weedkiller W - samme kulturer tåler også sprøjtning i prikledede. Sprøjtningen skal udføres inden frøhætten afkastes, eller når skuddene er forveddet. Ved sprøjtning efter fremspiring bruges 1-2 liter, pr. 100 m². Senere på sommeren og hen på efteråret kan dosis forhøjes.

Få nærmere oplysninger — tal med Deres forhandler eller ring eller skriv til Shell. Vore konsulenter og vort omfattende brochuremateriale står frit til Deres disposition.

(Forlang brochure)

Shell Kemikalier

A/S Dansk Shell
Kemikalieafd.
Kampmannsg. 2
København V.
Telf. MI 5340

Weedkiller W.

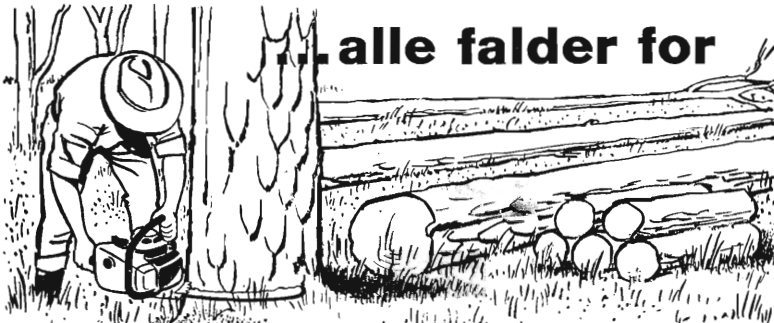
Aldrin, Dieldrin, Endrin, Phosdrin, D-D og Nemagon er Shell kemikalier

SPILDEVANDSRENSNING

TRIX

NORDISK TRICLAIR

CENTRAL 13842. A/S HOTACO KØBENHAVN V.

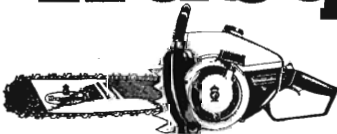

...alle falder for

den lydsvage og effektive

Husqvarna

motorsav

HUSQVARNA

afd. for motorsave

Aaboulevard 9-11 Kbh. V.
35 55 06

Aarhus C. Jægersgaardsgade 56
Tlf. 2 20 04

- Effektkontrolleret ved prøve kørsel.
- Halautomatisk oliepumpe for effektiv smøring.
- Specialkonstrueret lyd dæmper.
- Arbejdsvægt 11.4 kg.
- Kompakt indbygget 5 HK motor.
- Demonstration uden forbindende.
- 17" og 21" sværd m. el. uden vendehjul.

**Krogsgades
Cementstøberi**

J. Halvorsen & Sønner
Kontor
Dannebrogsgade 22, Aarhus
Telefon *2 55 99
Ny fabrik . Vejby
Alt i betonvarer D. S. 400

Frøavlscentret

HUNSBALLE

Holstebro - Tlf. 533

Frøavl og frøhandel

Aktieselskabet

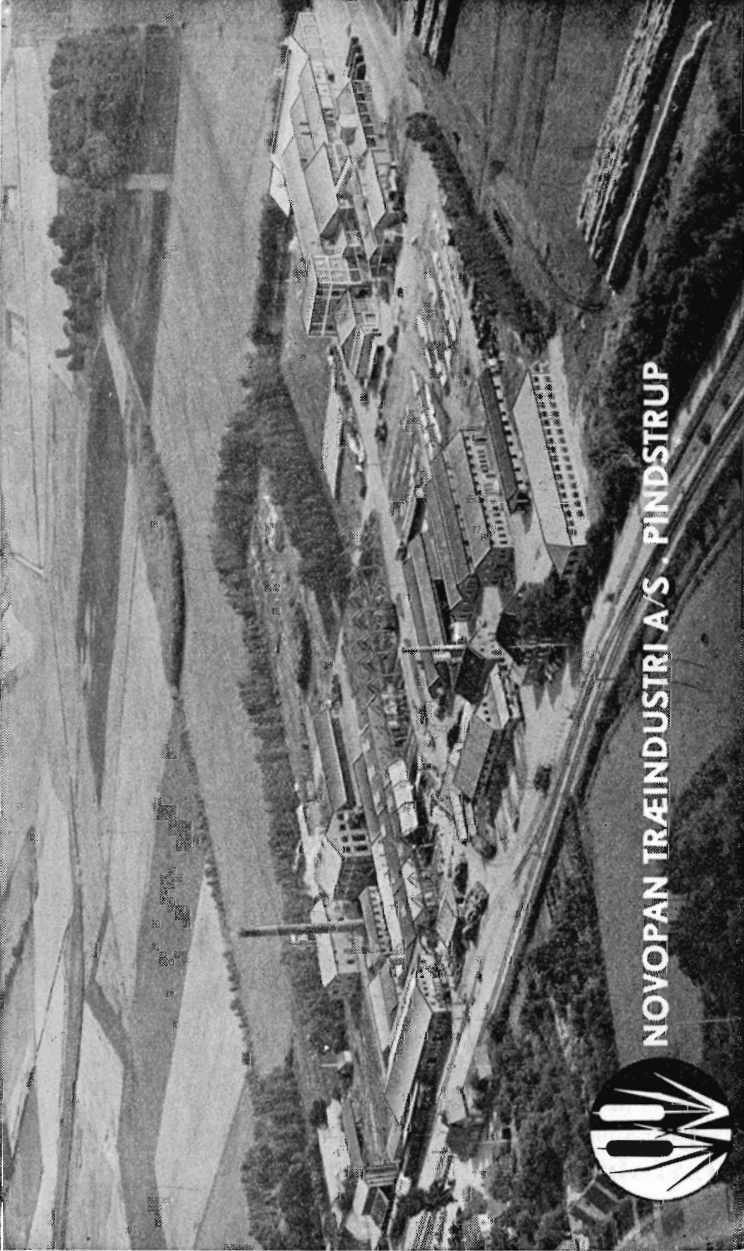
L. Hammerich & Co.

Specialforretning i bygningsartikler
Grundlagt 1854 . Tlf. 2 71 55 (3 lin.)
Aarhus

Tårnsilosten
Drænrør
Baumadæk
Tagsten
Mursten

KÄHLERS Teglværk

Korsør

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S · PINDSTRUP

AKTIESELSKABET
NORDISK BRANDFORSIKRING

ALLE ARTER FORSIKRINGER

GRØNNINGEN 25 - KØBENHAVN

Rødkjærsbro Cementvarefabrik

ved J. T. Birk ·· Telef. Rødkjærsbro 14

FØRER KUN Δ MÆRKEDE VARER

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres

Forlang tilbud

Nivaagaard Teglværk

Nivaa - telefon nr. 9

Drænrør - Mursten - Teglbokke - Tentordæk

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby - Telf. 2 10 55 (kaldenr. 0 81)

Alt i betonvarer efter D. S. 400

Renseanlægget »Ringtanken« (Dansk patent nr. 59820)

ELEMENTBRØER

Jernbetonspunplaner — Specielle emner efter opgave.

N. SKYTTE

Ringkøbing Cementvarefabrik - Tlf. 601—602

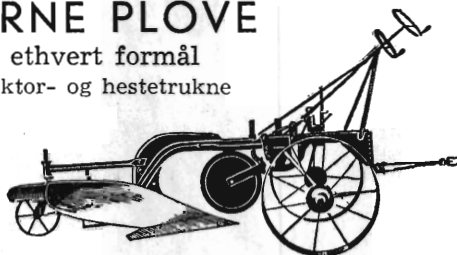
Videbæk Cementvarefabrik - Tlf. 214

Alt i betonvarer efter D. S. 400

MODERNE PLOVE

for ethvert formål

Traktor- og hestetrukne

Bovlund 24" traktorplov, type 9 H

Hedeselskabet bruger »Bovlund« plove

Plovfabrikken »Bovlund«

H. WILKENS

Bovlund pr. Branderup J. - Telefon: Branderup J. (048) 3 52 33

BETONKLINKER

til

**HULMURS- OG
STALDISOLERING**

A/S FISKBÆK

**BETONKLINKERFABRIK
TELEFON HERBORG 12**

Bjerringbro

Cementvarefabrik

ved Th. Petersen

Tlf. 111 Bjerringbro

ALLE

Δ MÆRKEDE RØR

imprægnerede
og uimprægnerede

Stort lager

Altid leveringsdygtig

Trifolium Frø

KØBENHAVN

RANDERS

Lån til grundforbedring og vandingsanlæg

Dansk Landbrugs Realkreditfond yder lån også til jordforbedringer: *dræning, mergling, dybdepløjning og tilplantning samt vandingsanlæg og spildevandsanlæg.*

Afdragstiden for disse lån er 10—15 år. Lånene effektueres således for tiden i fondens 6½ pct. obligationsserier L 1972, L 1974 eller L 1976. Der betales intet afdrag på fondens lån i første termin efter stiftelsen.

Skulle fonden afslå at yde lån, betaler lånsøger intet vurderings- eller ekspeditionsgebyr til fonden.

Ligesom fondens lån til andre produktive investeringer eller til generationsskifte ydes lån til grundforbedring m. v. mod tilfredsstillende pantesikkerhed inden for 70 pct. af fondens vurdering af ejendommens handelsværdi, medregnet værdien af besætning og driftsinventar samt merværdien af de forbedringer, fondens lån skal finansiere.

Henvendelse om lån i Dansk Landbrugs Realkreditfond sker gennem landets banker og sparekasser, idet fonden kun kan yde lån efter indstilling fra et pengeinstitut.

Dansk Landbrugs Realkreditfond

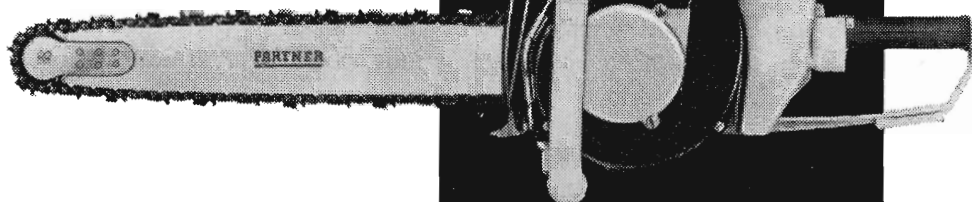
Realkreditfonden er oprettet for at yde bidrag til fremme af den påkrævede modernisering af landbrugets bygninger, til fortsæt-

telse af landbrugserhvervets rationaliseringsbestrebelse gennem øget mekanisering til lettelse af generationsskiftet i landbruget.

en endnu bedre...

PARTNER

Partner R12 er en videreudvikling af R11, som hidtil har været den mest solgte motorsav i skovlandet Sverige. R. 12 er konstrueret med lang levetid for øje og er i besiddelse af de egenskaber, man i dag kræver af en moderne motorsav. Lav vægt, helautomatisk kædesmøring, rigtig balance, hurtigt skærende kæde og en ordentlig værktøjsudrustning. Endvidere får De med en Partner motorsav en perfekt service og reservedele til rimelige priser. Se den i arbejde! Forlang demonstration eller specialbrochure.

Tekniske data: 5 HK (DIN), 90 cm³ motor, membrankarburator, fugtsikker magnet, arbejdsvægt 10,5 kg

Pris med 18" sværd **kr. 2075,-**
incl. garantiforsikring og 2 serviceeftersyn.

PARTNER
Motorsav **R12**

FORLANG DEMONSTRATION

Jylland: Nørre Sundby: Otto R. Nielsen, tlf. 34222. Thisted: Otto Jensen, tlf. 163. Randers: Randers Værktøjsmagasin, tlf. 1470. Hammel: Knud Christensen, tlf. 42. Horsens: Hans P. Andersen A/S, tlf. 25211. Vejle: Basse-Hansen, tlf. 1730. **Aabenraa:** Andreas Petersen, tlf. 23221. **Fyn:** Odense: A/S Harald Nyborg, tlf. 121249. **Lolland-Falster:** Nykøbing F: J. B. Bruun & Sen A/S, tlf. 850099. **Sjælland:** Kege: Jørgen Augsburg, tlf. 2500. Slagelse: L. Ulrich, tlf. 520001. Næstved: A. Larsens Eft., tlf. 720145. **Glumso:** Glumso Isenkram A/S, tlf. 73. Ringsted: Ejnar Christensen, tlf. 1050. **Holbæk:** A. M. Bjørns Eft., tlf. 2100. **Jyderup:** Gylling-Folkmann, tlf. 64. **Hillerød:** O. Petersen & Co., tlf. 122. **Lyngby:** Johs. Fogh, tlf. 871001. **Bornholm:** Ronne: Scootercentralen, tlf. 2176. **København:** Forst & Jagthuset, HI 3030. L. V. Erichsen A/S, tlf. LU 2550. Carl J. Boeck, tlf. C. 9196.